

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra správního práva

Akademický rok: 2011/2012

Diplomová práce

Název tématu: Občanské průkazy, cestovní doklady a rodná čísla

Zpracovala: **Silvie Gajdošíková**

Konzultant diplomové práce: **JUDr. Václav Henych**

Místo, rok zpracování: **Praha 2012**

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma:
Občanské průkazy, cestovní doklady a rodná čísla

zpracovala sama a uvedla
jsem všechny použité prameny“.

Děkuji panu JUDr. Václavu Henychovi
za odborné vedení a cenné informace při poskytnutých konzultacích
v rámci vypracování této diplomové práce.

Silvie Gajdošíková

Úvod.....	7
Část A.....	9
1. Historický vývoj osobních dokladů	9
2. Vztah České republiky k Evropské unii.....	12
3. Legislativní přehled zákonů související s vývojem občanských.....	14
průkazů od vzniku Československé republiky	14
Část B.....	15
Základní pojmy a instituty – současná právní úprava	15
Část C.....	20
1. Občanské průkazy - jejich vzory, žadatelé	20
2. Žadatelé o občanský průkaz	22
3. Údaje zapisované do občanského průkazu	23
4. Vydání a převzetí občanského průkazu.....	25
4.1. Žádost a potřebné doklady	25
4.2. Forma žádosti, cena a lhůta vydání.....	27
4.3 Občanský průkaz se strojově čitelnými údaji s čipem i bez čipu..	28
4.4. Občanský průkaz bez strojově čitelných údajů	29
4.5. Osobní bezpečnostní kód	30
4.6. Fotografie, formuláře, doklady potřebné k vydání občanského průkazu.....	30

4.7. Doba platnosti občanského průkazu.....	31
4.8. Sankce a opravné prostředky.....	34
Část D.....	39
1. Cestovní doklady	39
2. Druhy cestovních dokladů	42
2.1. Cestovní pas – jako nejběžnější forma cestovního dokladu	43
2.2. Diplomatický pas	43
2.3. Služební pas	44
2.4. Cestovní průkaz.....	45
2.5. Náhradní cestovní doklad Evropské unie	45
2.6. Jiný cestovní doklad na základě mezinárodní smlouvy.....	46
3. Žádost o cestovní doklad	46
3.1. Náležitosti žádosti	47
3.2. Cestovní pasy se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji:	50
3.2.1. Vyzvednutí cestovního pasu se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji:.....	50
3.3. Cestovní pasy bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji:	51
3.3.1. Vyzvednutí cestovního pasu bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji:.....	51
3.4. Podání žádosti o vydání cestovního pasu bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji	51

4. Biometrické údaje	52
5. Zapisování dětí a titulů do cestovních pasů a zvláštnosti jiných zápisů	53
6. Akademické tituly a případné změny v cestovním dokladu	54
7. Informační systém a evidence cestovních dokladů.....	54
8. Lhůty pro vydání, platnost cestovního dokladu a správní poplatky	55
9. Povinnosti občana při držení cestovního dokladu – sankční možnosti	56
Část E.....	59
Schengenský prostor	59
Část F	60
1. Rodné číslo	60
2. Matriční úřad	65
2.1. Matriční knihy	66
3. Registr rodných čísel.....	68
4. Výdejové místo – doklad o přiděleném rodném čísle.....	70
5. Přidělení rodného čísla	71
5.1. Přidělení rodného čísla cizinci	73
5.2. Změna, ověření a osvědčení rodného čísla	75
6. Správní delikty.....	82
6.1. Přestupek	83

6.2. Správní delikt	84
Část G	86
1. Závěr	86
2. Resumé	88
3. Seznam pramenů a zákonů	92
4. Přílohy	94

Úvod

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila téma „občanské průkazy, cestovní doklady a rodná čísla“

Toto téma mne zaujalo z důvodu, že s osobními doklady se každý občan dostává do denního styku a jsou stejně jako rodné číslo, nepostradatelnou součástí jeho identity. Samotný historický vývoj osobního dokladu a jeho obměna, reagující na změny společenských řádů a zejména rozvoje technologických možností zabraňujících výrobu falzifikátů těchto dokladů je velmi zajímavý. Rodné číslo je pak údaj, který v podmínkách České republiky má své místo v identifikaci občana a který i přes diskusi o jeho zrušení, je jeden z mála nepostradatelných identifikátorů občana České republiky. Rodné číslo provází občana od jeho narození až po jeho úmrtí. I pak je to identifikační znak, který nelze opětovně nikomu přidělit. Právě rodnému číslu a legislativním úpravám ve speciálním zákoně, jsem věnovala velkou část této diplomové práce. Toto zdůvodňuji tím, že zatím co u institutu občanských průkazů a cestovních dokladů dochází k postupnému rozvoji, zejména technologickému zpracování vzoru a formy těchto úředních listin, u rodných čísel je zajímavá a velmi důležitá otázka jeho vytvoření, přidělení, registrace, případných změn nebo ověřování jeho pravdivosti a pravosti.

Zajímavý je i historický vývoj osobních dokladů a cestovních dokladů, o kterých se blíže rozepisuji v samostatných částech této práce. Je však nutné zdůraznit, že výrazné změny v oblasti osobních dokladů, které jsou gestorovány orgány veřejné správy, byly nutné zejména po politických změnách v roce 1998 a osamostatnění České republiky v roce 2000, dále pak po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004. Z členství České republiky v EU vyplývají České republice určitá práva, ale i povinnosti, které se automaticky přenáší do práv a povinností svých občanů a dokonce i „fyzických osob“, které nemají občanství České

republiky a dlouhodobě žijí na území našeho státu. Členství České republiky umožňuje občanům našeho státu volný pohyb po členských zemích Evropské unie a zemích, které přistoupily k Schengenskému protokolu, které je zabezpečeno v souladu s příslušnou právní normou Evropského společenství.¹

V novodobé historii České republiky, zejména pak po roce 1999 byly speciální zákony o občanských průkazech a cestovních dokladech několikrát novelizovány. Novelizace, jak zákona o občanských průkazech, tak zákona o cestovních dokladech, byla provedena v roce 2010 zákonem č. 424/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění zákona č. 100/2010 Sb., a další související zákony, nebo zákonem č. 142/2012 Sb., ze dne 11. dubna 2012 o změně některých zákonů v souvislosti se zavedením základních registrů. Zajímavostí u obou zákonů a příslušných prováděcích předpisů je, že stále je v platnosti několik verzí jak občanských průkazů, tak i cestovních dokladů – pasů – což mnohdy komplikuje jak kontrolní činnost subjektů provádějící kontrolu totožnosti občana, tak i samotnou orientaci občana o platnosti jeho dokladu totožnosti.

Dá se říci, že obdobný legislativní proces, probíhal i v oblasti rodných čísel, kdy poslední novelizace zákona č. 133/2000 Sb., zákon o evidenci obyvatel, proběhla zákonem č. 167/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

¹ Nařízení Rady (ES) č. 539/2001; dále pak Úmluva k provedení schengenské dohody ze dne 14.června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, a další nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 – Schengenský hraniční kodex;

Samotné vypracování diplomové práce bylo velmi náročné z hlediska poměrně malého množství literatury k danému tématu a malého počtu judikátů ve věcech občanských průkazů a cestovních dokladů. Proto se jako základní a nosné pro vypracování diplomové práce staly samotné zákony a prováděcí předpisy Ministerstva vnitra České republiky a studium dokumentům ve Státním oblastním archivu Olomouc², popř. odborné publikace³. Některé judikáty soudů jsem použila v části týkající se rodných čísel, vztahujících se na ochranu osobních údajů, které však systémově nespádají do koncepce této práce.

V jednotlivých kapitolách popisují vývoj institutů, zejména občanských průkazů a cestovních dokladů k I. čtvrtletí 2012.

Část A

1. Historický vývoj osobních dokladů

Z obecného pohledu je zajímavý důvod vzniku osobních dokladů. Váže se na zrušení nevolnictví, čímž se otevřela možnost zprvu volnějšiho, posléze volného pohybu po území státu. V důsledku uvedeného se začíná objevovat potřeba, aby bylo možné prokázat totožnost fyzické osoby. Tato potřeba byla pocítována jak fyzickou osobou na straně jedné, tak státem na straně druhé.

Pokud jde o cestovní doklady, tak důvod jejich „zavedení“ byl poněkud odlišný. Prvopočátky byly zaznamenány po Velké francouzské

² Říšské zákony; Císařské nařízení č. 31/1857 ř.z. (v německém jazyce)

³ Rychlík Jan, Cestování do ciziny v habsburské monarchii a v Československu. Pasová, vízová a vystěhovalecká politika 1848 – 1989, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, edice: Česká společnost po roce 1945.4; r. vydání 2007;

Hojda Zdeněk, Pasy 16. – 18. Století jako pragmatické písemnosti. Praha, UK – 2008

Hřebejk Jiří, Státní občanství a naše státnost, Praha UK – Karolinum, 1999

revoluci (1789 – 1799) a měly zabezpečit kontrolu, kdo opouští Francii, či do ní přijíždí.

V období habsburské monarchie (1526 - 1918) byly pro cesty do zahraničí vytvořeny cestovní pasy na základě císařského nařízení č. 31/1857 ř. z., o zavedení pasového systému v monarchii. Na toto nařízení potom navazovaly další právní předpisy jako císařské nařízení ze dne 6. listopadu 1865, č. 116 ř. z., o zrušení pasových revisí na říšských hranicích; ministerská vyhláška ze dne 10. května 1867, č. 80 ř. z., o policejně-pasových předpisech; zák. čl. VI/1903 o pasech a nařízení č. 87/1919 Sb., o vydávání cestovních pasů.

Císařské nařízení č. 31/1857 ř. z. ze dne 9. února 1857 ukládá zavedení cestovních pasů pro cesty v rámci monarchie i do zahraničí. Samotné nařízení je pouze deklaratorní, konkrétní kroky pak dále specifikovalo navazující společné nařízení ministerstev zahraničí, vnitra, obchodu, velitelství policie a armády z 15. února 1857 č. 32/1857 ř. z., které přesně definovalo pasový systém v monarchii . Samostatně se zde definuje užívání pasů při cestách uvnitř monarchie (odd.I) i při cestách do/ze zahraničí (odd. II a III). Ve všeobecných ustanoveních (odd. IV) se v paragrafu 17 definuje podoba cestovního pasu, který má obsahovat: 1. křestní a rodné jméno, 2. zaměstnání, 3. bydliště, 4. věk, 5. náboženské vyznání, 6. cíl cesty, 7. podpis držitele, 8. dobu platnosti, 9. úřední ověření.

Císařské nařízení č.31/1857 ř. z., bylo společné jak pro občanský průkaz, tak i pasy a bylo důležité pro zavedení občanských průkazů v ČSR nařízením č. 481/1919 Sb. Občanský průkaz byl dobrovolný a obsahem byla i fotografie, podpis a informace o vydávajícím úřadu, kterým byl zpravidla v I. instanci tzv. politický úřad (tehdejší okresní úřady a ve městech se zvláštním statutem magistráty).

V průběhu německé okupace bylo nařízením říšského protektora Konstantina von Neuratha, ze 17. března 1939 zavedena první povinná

legitimace. Šlo o jakousi poznávací kartu, která byla nazývána „kennkarta“. V podstatě na toto nařízení navázal první zákon Československé republiky č. 198/1948 Sb., o občanských průkazech. Povinností bylo mít občanský průkaz v celém pohraničním pásmu s platností od 1. ledna 1949. Tím byl občanský průkaz zakomponován jako dokument identifikace občana do českého právního řádu. Zapisovány byly osobní údaje a stav držitele a děti mladší 15 let. V případě zneužití, poškození nebo jiného trestného činu byly stanoveny sankce jak finanční tak vazební, které mohly dosáhnout pokuty od 25 000 Kč výše nebo 3 měsíce odnětí svobody. Povinnost mít občanský průkaz bez výjimky, stanovilo nařízení vlády Československé republiky č. 61/1953 Sb., o občanských průkazech, které bylo vydané na základě zmocňovacího zákona č.241/1948 Sb., o prvním pětiletém hospodářském plánu rozvoje Československé republiky (tzv. zákon o pětiletém plánu). V souladu s tímto nařízením musela mít každá osoba se státním občanstvím na území Československé republiky starší 15 let platný občanský průkaz.

S rozvojem tehdejší Československé republiky, docházelo ke změnám formy občanského průkazu. Byly vydávány občanské průkazy o několika stránkách v červených deskách, které měly venkovní bal nejdříve z plátna, později byly používány obaly plastové. Na obalu byl vytištěn (prolísem) státní znak Československé republiky, později státní znak platný pro dané období.

Tyto občanské průkazy obsahovaly základní informace o jeho držiteli a fotografii. Do takových to průkazů se zapisovalo jméno, příjmení, rodné číslo, zaměstnavatel, nejvyšší dosažené vzdělání, branný poměr (voják/nevoják), údaje zdravotnické, jako například očkování proti tetanu, krevní skupina a podskupina, údaje o závažných chorobách, dále pak případné omezení k právním úkonům, jména rodičů, manželů a dětí. Takový občanský průkaz vydávalo okresní oddělení Sboru národní bezpečnosti a to československým občanům, kteří dosáhli věku 15 let. Tato praxe byla v podstatě ustálena až do přijetí zákona č. 328/1999 Sb.,

o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o občanských průkazech“).

Ustanovení § 2, odst. 1, zákona o občanských průkazech, definuje občanský průkaz jako „**veřejnou listinu⁴, kterou občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, podobu a státní občanství České republiky, jakož i další údaje v ní zapsané**“. Tento zákon dále stanoví komu je občanský průkaz vydáván, za jakých podmínek, který správní orgán je vydává a další náležitosti, včetně vzoru nových občanských průkazů a stanovení platnosti občanských průkazů vydaných před účinností tohoto zákona, popř. jeho novelizace. Uvedený zákon byl celkem 15 x novelizován. Vedly k tomu, jak bylo uvedeno výše, zejména změny související se vstupem a přijetím České republiky do Evropské unie a dále pak technologické zpracování občanských průkazů, které se přizpůsobují modernímu trendu používaného v Evropě., včetně bezpečnostních prvků zabraňující falzifikaci této veřejné listiny.

S účinností od 1. 1. 2012 jsou vydávány nové občanské průkazy, o které mohou zažádat i občané České republiky mladší 15 let, ale také občané, kteří nemají na území České republiky trvalý pobyt. Výjimka je stanovena u občanů, kterým z rozhodnutí soudu byla zbavena jejich způsobilost k právním úkonům a za občana, jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena tak, že tento občan není sám způsobilý plnit povinnosti podle zákona o občanských průkazech. Za tyto osoby mohou požádat o občanský průkaz soudem stanovení opatrovníci nebo jiní zákonní zástupci, pokud jim opatrovník nebyl ustanoven.

2. Vztah České republiky k Evropské unii

⁴ Veřejná listina je písemnost označené za veřejnou listinu zákonem. Údaje zapsané ve veřejné listině není nutné jiným způsobem prokazovat. (Vladimír Sládeček/Olga Pouperová a kolektiv, Správní právo-zvláštní část, Leges, s.r.o. Praha 2011, str. 49

Propojenost České republiky s Evropskou unií je v současné době víc než důležitá a je zároveň i zlomovým bodem v životech občanů České republiky. V roce 1998 byla zahájena přístupová jednání s ČR a dalšími žadateli o vstup. Dne 30. března 1998 proběhlo setkání ministrů zahraniční členských a kandidátských zemí v Bruselu a o den později, zahájila Evropská unie jednání s Českou republikou a dalšími státy tzv. *lucemburské skupiny* (ČR, Slovinsko, Estonsko, Kypr, Maďarsko a Polsko) o jejich vstupu do unie. Smlouva o přistoupení byla podepsána 16. dubna 2003 v Aténách za přítomnosti hlav států. Smlouva byla dále ratifikována národními parlamenty patnácti starých členských zemí. Česká republika se od roku 2004 stala členem Evropské unie (dále i „EU“) a tím se Česká republika provázala sekundárním právem tohoto Společenství. V souladu s nařízeními EU, musela být i v České republice provedena změna zákonů a legislativních pravidel tak, aby tyto nebyly v nesouladu s legislativou Evropské unie. Sjednocuje se tak ve vymezených právních institutech právní režim Společenství.

Svobodný pohyb osob, jako základního práva občana je jedním ze základů komunitárního práva. Pamatuje na to Směrnice Evropského parlamentu a rady, číslo 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004.

Dále pak Nařízení Rady (ES) č. 539/2001; dále pak Úmluva k provedení schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, a další nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 – Schengenský hraniční kodex;

Směrnice EU ukládají povinnost být vlastníkem platného dokladu totožnosti anebo cestovního dokladu a to pro všechny občany členských států EU. Nemá-li občan EU, Islandu, Norska, Lichtenštejnska nebo Švýcarska cestovní doklad nebo nemůže-li si jej obstarat, policie mu při

hraniční kontrole umožní, aby svou totožnost a skutečnost, že je občanem členského státu EU nebo výše uvedených států, prokázal jiným dokladem (§ 5 odst. 5 cizineckého zákona).⁵ Nařízení EU zároveň ukládá všem členským státům, přijmout vlastní právní normy o zajištění bezpečnosti a biometrických prvcích, které jsou součástí bezpečnosti cestovních dokladů.

3. Legislativní přehled zákonů související s vývojem občanských průkazů od vzniku Československé republiky

- 1– Prvním důležitou právní normou je – Nařízení vlády republiky Československé č.481/1919 Sb., kterým se zavádějí všeobecné občanské legitimace;
- 2– Zákon 198/1948 Sb., o občanských průkazech, zrušil Nařízení vlády republiky Československé č.481/1919 Sb. a předpisy vydané k jeho provedení;
- 3– Vládní nařízení č.61/1953 Sb., o občanských průkazech zrušilo zákon 198/1948 Sb;
- 4– Zákon č.75/1957 Sb., o občanských průkazech nahrazuje vládní nařízení č.61/1953 Sb;
- 5– Zákon č 328/1999 Sb., o občanských průkazech, který v novelizovaném znění platí dosud;
- 6– Nařízení vlády ČR č.612/2004 Sb., kterým se stanoví lhůty pro výměnu občanských průkazů bez strojově čitelných údajů; je nařízením, které omezovalo používání občanských průkazů pouze na tzv. karty;
- 7– Vyhláška Ministerstva vnitra č. 400/2011 Sb., kterou se provádí

⁵ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů

zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech;

Část B

Základní pojmy a instituty – současná právní úprava

Občanský průkaz

Občanský průkaz je veřejná listina, kterou občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, podobu a státní občanství České republiky (dále jen "státní občanství"), jakož i další údaje v ní zapsané.⁶⁾ Občanský průkaz je povinen mít každý, kdo je občanem České republiky, dosáhnul věk 15 let a má trvalý pobyt na území České republiky. Zákon o občanských průkazech umožňuje i vydání občanského průkazu osobě mladší 15 let věku, stejně tak i občanovi, který nemá trvalý pobyt na území České republiky. Občané, kteří mají z rozhodnutím soudu omezenou způsobilost k právním úkonům, mají povinnost stejnou. U osob, s omezenou způsobilostí k právním úkonům na základě soudního rozhodnutí, musí o občanský průkaz požádat osoba, která je zákonným zástupcem nebo opatrovníkem, kterého ustanovil soud. To připouští ustanovení § 4 odst. 4 zákona o občanských průkazech i u osob, kterým byla způsobilost k právním úkonům omezena. Opatrovník nebo jiný zákonný zástupce také občanský průkaz vyhotovený těmto občanům přebírá a podepisuje.

Cestovní doklad

„Cestovní doklad je v souladu s příslušným ustanovením zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, veřejná listina opravňující občana k překračování státních hranic České republiky (dále jen "hranice") přes hraniční přechod, nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána, (dále jen "mezinárodní smlouva"). Cestovním

⁶⁾ § 2, odst.1, zák. č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

dokladem občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, podobu, státní občanství České republiky (dále jen "státní občanství") a další údaje zapsané nebo zpracované v cestovním dokladu podle tohoto zákona.“⁷

Cestovní doklad historicky plnil tři funkce. Jak je uvedeno výše, opravňoval občana vycestovat mimo území republiky, v cizině sloužil jako průkaz totožnosti (to platilo i pro Českou republiku), byl a je veřejnou listinou, která podmiňuje vydání víza cizím státem. Cestovním dokladem občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, podobu, státní občanství České republiky a další údaje zapsané nebo zpracované v cestovním dokladu podle zákona o cestovních dokladech. Je základním dokladem, který je potřeba pro vstup a pobyt ve státech, které nejsou signatáři Úmluvy k provedení schengenské dohody ze dne 14.června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, a další nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 tzv. Schengenský hraniční kodex;

Nejrozšířenějším cestovním dokladem je cestovní pas. Tento doklad zároveň deklaruje právo na ochranu v zahraničí státem, který tento dokument vydal, vstup do země, která ho vydala. Cestovní pasy obvykle obsahují fotografii držitele, podpis držitele, datum narození, národnost a někdy další znaky identifikující danou osobu. Mnoho zemí do pasů začíná zahrnovat i tištěnou, strojově čitelnou oblast dokladů, usnadňující zpracování a následnou kontrolu. Moderní pasy obsahují také čip, který kromě běžných údajů může volitelně obsahovat také údaje, které usnadňují identifikaci předkladatele dokladu jako oprávněného držitele.

Pokud je ke vstupu do jiného státu potřeba souhlas tohoto státu, je nutné vízum, které bývá vlepeno do cestovního pasu. V jednodušších

⁷ § 2 z.č.329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších změn

případech je vízum udělováno přímo při překračování hranic formou otisku razítka.

Problematika cestovních dokladů na území České republiky, zejména ve vztahu k cizincům pobývajícím na území České republiky, řeší zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

Vnitřní správa

Veřejnou správu je možno charakterizovat jako správní činnost související s poskytováním veřejných služeb, řízením veřejných záležitostí na místní i centrální úrovni a zajišťováním záležitostí ve veřejném zájmu. V souladu s čl. 2 odst. 3 české Ústavy: "*Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech a způsoby, které stanoví zákon.*"

„Veřejná správa je prováděním zákonů nebo jinou činností ve veřejném zájmu osobami, které nejsou závislé“.⁸

Součástí veřejné správy je i tzv. **vnitřní správa**, které se ve své celé oblasti vyvíjí obdobně jako jiné části veřejné správy. Původně se za „vnitřní správu“, která byla vymezována negativně, považovala veškerá správa s výjimkou správy zahraniční, vojenské, finanční a soudní.⁹ Postupně se rozsah vnitřní správy zužoval a nyní se více méně vychází z toho, že pod vnitřní správu zařazujeme správu vyplývající z ustanovení § 12 zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších změn a doplnění. Toto ustanovení deklaruje, že Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci. Ve věcné působnosti Ministerstva vnitra, mající vztah k této diplomové práci patří oblast: jména a příjmení, matrik, věci státního občanství, občanských průkazů, evidence

⁸ Dušan Hendrych a kolektiv, Správní právo, Obecná část 7. vydání, C.H.BECK, 2009, str.7

⁹ Hoetzel, J. Československé státní právo, část všeobecná, druhé přepracované vydání, Melantrich, a.s., Praha 1937 str. 15

obyvatelstva, rodná čísla, cestovní doklady.¹⁰

V souladu s příslušnými zákony se pak na výkonu vnitřní správy upravujícími jejich jednotlivé úseky podílejí vedle Ministerstva vnitra krajské úřady a v přenesené působnosti úřady pověřených obcí. Řízení ve výše uvedených věcech vede věcně a místně příslušný správní orgán. „Věcná příslušnost určuje orgán, který má v *dané věci* z hlediska hmotněprávních kategorií *působnost* (jde o vztahy, v nichž je povolán plnit své úkoly) a *pravomoc* (tj. oprávněn vydávat v dané věci individuální správní akty). Úprava věcné příslušnosti musí vycházet z organizace správy a do ní zabudovaných *instančních* vztahů, proto je její součástí i *určení orgánu*, který rozhoduje v *prvé instanci*“.¹¹

Veřejná listina

I když obecná definice veřejné listiny v českém právním řádu není nikde sjednocena, můžeme ji charakterizovat jako listinu, kterou vydal orgán veřejné moci v mezích své pravomoci. Může to být i jiná listina, kterou zákon nebo zvláštní předpis za veřejnou označí. Předpokladem zde je, že veřejná listina má autentičnost a pravdivost. Padělání nebo pozměňování veřejné listiny je v České republice samo o sobě trestným činem. Občanský soudní řád v § 134 jmenuje listiny vydané státními orgány v mezích jejich pravomoci. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, v § 53 odst. 3 používá širší vymezení, do nějž kromě listin vydaných státními orgány zahrnuje i listiny vydané orgány územních samosprávních celků.

Nejvyšší soud České republiky v řadě svých rozhodnutí nebo rozsudků jasně deklaroval, že v teorii a praxi trestního práva se za veřejnou listinu považuje taková listina, která byla vydána orgánem veřejné moci v rámci jeho pravomoci a která svým obsahem zakládá, mění či ruší práva a

¹⁰ Vladimír Sládeček/Olga Pouperová a kolektiv, Správní právo-zvláštní část, Leges, s.r.o. Praha 2011, str. 19

¹¹ Dušan Hendrych a kolektiv, Správní právo, Obecná část 7. vydání, C.H.BECK, 2009, str.442

povinnosti jiných subjektů nebo osvědčuje nějakou skutečnost či stav. Zároveň se v rozhodnutí č. 30/1979 Sb. rozh. tr. přiklonil k názoru, že „neověřená kopie veřejné listiny není veřejnou listinou“. Veřejnou listinou je produkt činnosti státního orgánu, který ji vydal.¹²

Obdobně je veřejná listina charakterizována rozsudkem Nejvyššího správního soudu ČR 1 As 36/2007-42, kdy ve vztahu určení vztahující se k držení občanského průkazu a předcházejících zákonech o občanských průkazech (z. č. 75/1957 Sb., tak i č. 328/1999 sb.), jasně definuje, že **občanský průkaz je veřejná listina.**¹³

Výše uvedené definice jsou velmi důležité, zejména z pohledu právní jistoty a vážnosti veřejné listiny (občanské průkazy, cestovní doklady, řidičské průkazy atd.). Výše uvedené stanovisko NS, pak jasně deklaruje i svůj názor na padělky těchto veřejných listin a jejich případné ověřování, kdy neověřená kopie padělku veřejné listiny není veřejnou listinou ve smyslu trestního zákona, neboť tím, co kopii dodává charakter veřejné listiny, není bez dalšího předloha této kopie, nýbrž akt úředního ověření, kterým se kvalifikovaně potvrzuje shoda obsahu kopie a předlohy. Bez aktu úředního ověření nezískává kopie charakter veřejné listiny ani účelem či způsobem svého použití.

Ve věcech trestních je definován pojem veřejné listiny v § 131 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších úprav, jako listinu vydanou soudem České republiky, jiným orgánem veřejné moci nebo jiným subjektem k tomu pověřeným či zmocněným jiným právním předpisem v mezích jeho pravomoci, potvrzující, že jde o nařízení nebo prohlášení orgánu nebo jiného subjektu, který listinu vydal, anebo osvědčující některou právně významnou skutečnost. Veřejnou listinou je i listina, kterou prohlašuje za veřejnou jiný právní předpis, a stejnou ochranu proti jejímu padělání navíc získávají i veřejné listiny, vydané

¹² Rozhodnutí NS ČR č. 30/1979 Sb rozh. tr.

¹³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR 1 As 36/2007-42,

orgány cizího státu, pokud mají na území České republiky podle mezinárodní smlouvy své účinky.

Podle § 6 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) jsou veřejnými listinami notářské zápisy a jejich stejnopisy, výpisy z notářských zápisů a listiny ověřené a vydané notáři podle tohoto zákona.

Veřejnými listinami jsou na základě § 9 odst. 4 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, i listinné výpisy a ověřené výstupy z informačního systému veřejné správy pořízené podle § 9 téhož zákona (například prostřednictvím systému Czech Point).

Podle § 28 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb. školský zákon, ve znění pozdějších změn, jsou veřejnými listinami vysvědčení, diplomy a výuční listy vydané podle tohoto zákona. Podle zákona musí školy evidovat formuláře pro tyto dokumenty, prázdný formulář však veřejnou listinou není. Podle § 57 odst. 7 vysokoškolského zákona (z.č.111/1998 Sb.) jsou veřejnými listinami vysokoškolské diplomy a dodatky k těmto diplomům.

Výčet veřejných listin, které jsou taxativně uváděny ve speciálních zákonech nelze plně vyjmenovat a není to ani smysl této práce. Chci pouze připomenout ty, které vedle již zmíněných občanských průkazů a cestovních dokladů, mají nebo mohou mít přímý nebo nepřímý vztah právě k institutům o kterých je tato diplomová práce psána.

Část C

1. Občanské průkazy - jejich vzory, žadatelé

Jak bylo uvedeno výše, občanský průkaz je veřejná listina, kterou občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, podobu a státní občanství České republiky, jakož i další údaje v ní zapsané podle

speciálního zákona.¹⁴ Občanský průkaz je v ustanovení § 15 písm. c) zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, definován jako doklad o přiděleném rodném čísle. Zákon o občanských průkazech č. 328/1999 Sb., a vyhláška Ministerstva vnitra č. 400/2011 Sb., kterou se provádí zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech, stanoví tři vzory občanských průkazů.

Jedná se o:

- a) občanský průkaz se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem
- b) o občanský průkaz se strojově čitelnými údaji zákona),
- c) občanský průkaz bez strojově čitelných údajů zákona).“¹⁵

Občanské průkazy se strojově čitelnými údaji

Jsou to osobní doklady, které jsou opatřeny strojově čitelnými informacemi usnadňujícími automatizované zpracování pomocí OCR. Takové údaje mají podobu dvou textových řádků u spodního kraje dokladu (tak, aby bylo možné protažení čtečkou). Lhůta platnosti na 5 let je vydáván u občanů mladších 15 let a na dobu 10 let je vydáván u osob starší 15 let¹⁶

Občanské průkazy bez strojově čitelných údajů

U tohoto druhu občanských průkazů rozdělujeme lhůtu platnosti na 1 měsíc, 3 měsíce a 6 měsíců: konkrétně ustanovení § 10 zákona o občanských průkazech stanoví dobu platnosti následovně:

„a) 6 měsíců při jeho vydání

1. z důvodu technické závady na zařízení zabezpečujícím zpracování a přenos dat nebo na výrobní technologii trvajícím déle než

¹⁴ Vladimír Sládeček/Olga Pouperová a kolektiv, Správní právo-zvláštní část, Leges, s.r.o. Praha 2011, str. 49

¹⁵ §2 odst. 2, písm. a) b) a c), zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech

¹⁶ § 10 odst. 1 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech

7 kalendářních dnů, nebo

2. v důsledku katastrofy nebo jiné mimořádné události, kdy nelze vydávat občanské průkazy uvedené v § 2 odst. 2 písm. a) a b),

b) 3 měsíce v případě, kdy je občanovi vydáván občanský průkaz bezprostředně po nabytí státního občanství udělením,

c) 1 měsíc v případě, kdy občan žádá o vydání občanského průkazu v souvislosti s výkonem volebního práva, nebo z důvodu ztráty, odcizení, poškození nebo zničení občanského průkazu.¹⁷

O občanské průkazy musí občan podat žádost na příslušném správním orgánu, v jehož obvodu je občan hlášen k trvalému pobytu, Žádosti se podávají na úřadě obecního úřadu s rozšířenou působností, u úřadu městské části statutárního města nebo elektronickou cestou.¹⁸

2. Žadatelé o občanský průkaz

O občanský průkaz může požádat pouze státní občan České republiky, který dosáhl věku 15 let a má trvalý pobyt na území České republiky. Tuto povinnost má i občan, jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena. Občanský průkaz je doklad, kterým občan České republiky prokazuje svou totožnost a je veden v agendovém informačním systému evidence občanských průkazů.

Žádost o občanský průkaz pro občana mladšího 15 let podává zákonný zástupce, nebo pěstoun, což je osoba, která byla pověřena výchovou nezletilé osoby, která nedosáhla 15 let věku, dále také ředitel zařízení, které vykonává ústavní péči na základě rozhodnutí soudu. Všechny tyto osoby musí k žádosti připojit souhlas a ověřený podpis.

¹⁷ § 10 odst. 2 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

¹⁸ § 4 z. č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

Pokud se žádost podává před obecním úřadem s rozšířenou působností, kde byl zákonným zástupcem vyjádřen souhlas, úředně ověřený podpis se nevyžaduje nebo v případě, že získání souhlasu zákonného zástupce je spojeno s těžkou překážkou. Za občana, jehož způsobilost k právním úkonům je omezena tak, že není způsobilý k podání žádosti o občanský průkaz a za občana zbaveného způsobilosti k právním úkonům žádá opatrovník ustanovený soudem, který předkládá příslušnému správnímu orgánu potřebné dokumenty žadatele a občanský průkaz za tuto osobu následně přebírá. Pokud nebyl opatrovník stanoven soudem, tak jiný zákonný zástupce.

Občan starší 15 let, podává žádost sám s tím, že předloží příslušnou žádost o vydání občanského průkazu a potřebné doklady, tak jak to stanoví zákon.

Dále to může být občan starší 15 let, který k tomu pověří jinou osobu. Tato osoba nemusí prokazovat plnou moc. V takovém případě musí občan počítat s tím, že budou pro vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji použít podpis a fotografie z databáze informačního systému evidence občanských průkazů.

Pokud jde o žádost k vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji, je vyžadována přítomnost osoby, které má být občanský průkaz vydán a to z důvodu pořízení podpisu s fotografií přímo na příslušném správním úřadě.

3. Údaje zapisované do občanského průkazu

Ustanovení § 3 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, vymezuje údaje zapisované do občanského průkazu. Jde o údaje vztahující se k fyzické osobě, údaje vztahující se k občanskému průkazu a údaje, které se vztahují k orgánu, který tento průkaz vydal. Jsou to

údaje stanovené tímto zákonem a digitální zpracování podoby občana a jeho podpisu. Občanský průkaz obsahuje údaje stanovené zákonem a fotografii občana – držitele občanského průkazu.

Údaji zapisovanými do občanského průkazu jsou údaje občana:

a) jméno, popřípadě jména, příjmení, pohlaví, státní občanství, datum, místo a okres narození, rodné číslo, adresa místa trvalého pobytu a rodinný stav nebo registrované partnerství (dále jen „partnerství“). U občanů narozených v cizině se zapisuje pouze kód státu narození; název místa a okresu nebo kód státu narození se zapisuje podle stavu ke dni podání žádosti o vydání občanského průkazu. U občanů, kteří nejsou hlášeni k trvalému pobytu na území České republiky, se trvalý pobyt do občanského průkazu nezapisuje,

b) úřední záznamy obsahující nezkrácenou podobu jména, popřípadě jmen a příjmení, pokud byly zapsány ve tvaru uvedeném dle tohoto zákona,

c) datum skončení platnosti, číslo a datum vydání občanského průkazu a označení úřadu, který jej vydal,

d) strojově čitelné údaje zapisované, které definuje § 3 odst. 2 písm. d) zákona o občanských průkazech; občanský průkaz s čipem se odlišuje dále tím, že na zadní straně se nachází elektronický čip a v žádosti jsou vyplněny požadované položky stanovená zákonem o občanských průkazech a prováděcí vyhláškou¹⁹

Zákon připouští ještě další možnosti zápisu údajů jako je např. zapsání druhého jména, popřípadě složené příjmení. Je zde i dispozice, která umožňuje vyjít občanu vstříc v případě, že tento občan si nebude

¹⁹ §1 a §2 vyhlášky č. 400/2011 Sb., kterou se provádí zákon o občanských průkazech – Příloha č. 1 a 2

přát zapsání údajů o rodinném stavu nebo partnerství. Pak se tento údaj do občanského průkazu nezapíše.

Na žádost občana lze do občanského průkazu zapsat označení absolventa vyšší odborné školy, akademický titul, stavovské označení, jiný titul absolventa vysoké školy, označení „docent“ nebo „profesor“ nebo vědeckou hodnost. Titul nebo vědecká hodnost se uvádějí ve zkratce, pokud je stanovena zvláštním právním předpisem. Získal-li občan více označení, titulů nebo vědeckých hodností a nelze-li je všechny z důvodu nedostatku místa do občanského průkazu zapsat, určí občan, které z nich se zapíše.

Do kontaktního elektronického čipu se zapíše číslo občanského průkazu a dále lze zapsat údaje, jejichž zápis a rozsah stanoví zvláštní právní předpis. Nelze-li z důvodu nedostatku místa v kontaktním elektronickém čipu zapsat všechny požadované údaje, určí občan, které z nich se zapíše.

Skutečnosti zapsané v občanském průkazu není občan povinen prokazovat jiným způsobem, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis.

4. Vydání a převzetí občanského průkazu

4.1. Žádost a potřebné doklady

Žádá-li o občanský průkaz žadatel poprvé a to pro občana s trvalým pobytem na území České republiky, je třeba předložit rodný list občana, jemuž má být občanský průkaz vydán; další doklad osvědčující skutečnosti potřebné k odstranění případných rozporů zjištěných při pracování údajů uvedených v žádosti a centrální evidenci obyvatelstva; doklad o státním občanství v případě, jsou-li nesrovnalosti

nebo pochybnosti.²⁰

U žádostí o vydání prvního občanského průkazu pro občana, jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena tak, že není způsobilý požádat o vydání občanského průkazu nebo pro občana zbaveného způsobilosti k právním úkonům, předkládá opatrovník :

- rodný list občana, jemuž má být občanský průkaz vydán,
- rozhodnutí soudu o omezení způsobilosti občana k právním úkonům, nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům,
- občanský průkaz opatrovníka nebo jiného zákonného zástupce, a jde-li o opatrovníka, doklad o ustanovení opatrovníkem; je-li opatrovníkem právnická osoba, předloží doklad o ustanovení opatrovníkem a fyzická osoba, která jedná jménem této právnické osoby, předloží svůj občanský průkaz a doklad osvědčující oprávnění jednat za právnickou osobu.²¹

Žádá-li občan o nový občanský průkaz²², může sám volit, zda požaduje občanský průkaz se strojově čitelnými údaji, nebo o občanský průkaz bez těchto údajů. Při podání žádosti o vydání nového občanského průkazu občanovi České republiky, je nutno předložit dosavadní občanský průkaz, nebo doklad o změně titulu, rodinného stavu, bydliště a jiných změněných údajů.

K vydání *občanského průkazu se strojově čitelnými údaji* a to bez rozdílu, zda je s čipem nebo bez něj, potřebuje žadatel při podání žádosti o vystavení tohoto občanského průkazu následující:

- zákonem stanovený doklad, nebo jiný doklad, který by případně vyvrátil nesrovnalosti a potvrdil údaje, které jsou vedeny v registru

²⁰ § 5 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech

²¹ § 5 odst. 3 a 4, zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

²² § 6 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů

obyvatel, registru občanských průkazů nebo evidenci cestovních dokladů. Žádost o občanský průkaz již nevyplňuje na předtištěný formulář žádosti, ale pouze překontroluje správnost údajů na tiskopise, který žadateli vytiskne odpovědný pracovník úřadu a v případě, že všechny údaje souhlasí, potvrdí jej žadatel vlastnoručním podpisem.

Při žádosti o *občanský průkaz bez strojově čitelných údajů* musí být naopak zažádáno s vyplněnou žádostí, která se vyzvedne na daném úřadu. Dále se předají dvě malé „pasové“ fotografie a doklady stanovené zákonem nebo doklad, který by případně vyvrátil nesrovnalosti.

Veškeré doklady, které předkládá žadatel, musí být v originále, ověřené kopii anebo též ověřeným opisem.

Žádost o nový občanský průkaz by měl podat každý občan aspoň 30 dnů před ukončením platnosti dosavadního občanského průkazu. Budeme-li se prokazovat prošlým občanským průkazem, je potřebné mít u sebe ještě doklad jiný, například platný pas, rodný list. V případě odcizení nebo ztráty je každý občan povinen nahlásit tento stav a prokázat se potvrzením do doby, než bude vyhotoven nový občanský průkaz.

4.2. Forma žádosti, cena a lhůta vydání

Jak bylo uvedeno výše, zákon o občanských průkazech umožňuje k podání žádosti o vydání tohoto dokladu využít jak listinnou žádost, tak elektronický formulář.

1) *Občanské průkazy bez strojově čitelných údajů* jsou vydávány na základě vyplněných formulářů, které nalezne žadatel na příslušném obecním úřadě s rozšířenou působností nebo na internetových stránkách Ministerstva vnitra České republiky.

Správní poplatky jsou upraveny v zákoně č. 634/2004 Sb., o

správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

a) poplatek za vydání občanského průkazu s platností na 1 měsíc je 100 Kč;

b) poplatek za vydání občanského průkazu s platností na 3 měsíce je 100 Kč.

Správní lhůta pro vydání těchto občanských průkazů je od chvíle podání žádosti 15 dnů.

2) *Občanské průkazy se strojově čitelnými údaji s čipem nebo bez čipu* se nevydávají na základě vyplněných formulářů, ale jsou vytisknuty pracovníkem úřadu. K vydání těchto občanských průkazů stačí předložit platný doklad totožnost. Občan po ověření pravosti tohoto dokladu pouze podepíše vytištěný dokument.

a) Správní poplatek za vydání tohoto druhu občanského průkazu je 500,-Kč a to bez ohledu na to, zda se občanský průkaz vydává na kratší dobu nebo zda jde o dítě.

b) Pokud je podána žádost z důvodu poškození, ztráty nebo odcizení, je žadatel o nový průkaz povinen zaplatit správní poplatek 100,- Kč. Poplatek u dětí a občanů mladších 15 let je 50,- Kč a občanům starším 15 let, kteří jsou bez trvalého pobytu na území České republiky, činí 100,- Kč.

Správní lhůta pro vydání těchto občanských průkazů je od chvíle podání žádosti 30 dnů.

4.3 Občanský průkaz se strojově čitelnými údaji s čipem i bez čipu

Žádost o vystavení občanské průkaz se strojově čitelnými údaji s čipem i bez čipu můžeme podat u kteréhokoli obecního úřadu obce s rozšířenou působností a v Hlavním městě Praze u místně příslušného úřadu městské části Prahy 1 – 22 nebo také v elektronické podobě místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Občan, který žádá o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s čipem nebo bez čipu, nepodává vyplněnou žádost na úředním tiskopisu, pouze předloží požadované doklady. Žádost se všemi potřebnými údaji vytiskne úředník a občan potvrdí podpisem jejich správnost a úplnost. Pokud je vedena v evidenci cestovních dokladů (od 1. ledna 2013 i v evidenci občanských průkazů) digitalizovaná fotografie občana a jeho podpis a od vydání dokladu, pro jehož účel byly pořízeny, neuplynula doba delší než 1 rok, může občan podat žádost o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s čipem nebo bez čipu v elektronické podobě na elektronickém formuláři, který mají příslušné obecní úřady obcí s rozšířenou působností k dispozici na svých webových stránkách.

4.4. Občanský průkaz bez strojově čitelných údajů

Žádosti o občanský průkaz bez strojově čitelných údajů se podávají pouze u místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, kterým je:

- obecní úřad obce s rozšířenou působností (v hlavním městě Praze úřad městské části Prahy 1 až 22), v jehož obvodu je občan hlášen k trvalému pobytu,
- obecní úřad obce s rozšířenou působností, příslušný podle místa posledního trvalého pobytu na území České republiky, nemá-li občan trvalý pobyt na území České republiky,
- Magistrát města Brna, neměl-li občan trvalý pobyt na území České republiky nebo jej nelze zjistit

Občanského průkazu, který je bez strojově čitelných údajů, může být vyzvednut pouze u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, které je vázáno na místo trvalého pobytu.

Novinkou je tzv. bezpečnostní osobní kód, který si každý z občanů zvolí

sám při převzetí nového občanského průkazu.

4.5. Osobní bezpečnostní kód

Osobní bezpečnostní kód je při vydávání nových občanských průkazů novým prvkem. Jde o kombinaci minimálně 4 a maximálně 10 číslic. Takovýto osobní bezpečnostní kód je obdobou „pinu“, s kterým se setkáváme např. u platebních kreditních karet.

Osobní bezpečnostní kód si každý žadatel volí sám, při převzetí občanského průkazu. Doporučuje se číslo řádně promyslet, aby byl zvolen číselný kód tak, že bude žadateli dobře zapamatovatelný. Pokud občan při realizaci tohoto kódu zadá osobní bezpečnostní kód třikrát chybně, bude občanský průkaz zablokován a musí osobně navštívit kterýkoli obecní úřad s rozšířenou působností, který za správné poplatek ve výši 100.- Kč občanský průkaz odblokuje. Tato novinka byla zřízena k pomoci identifikace držitele občanského průkazu se systémem veřejné správy. Pokud jde o osoby mladší 15 let, bezpečnostní osobní kód volí zákonný zástupce ale i osoby, které jsou uvedeny v ustanovení § 8 odst. 2 zákona č.328/1999 Sb., zákona o občanských průkazech, cituji: „Za občana, kterému byla rozhodnutím soudu omezena způsobilost k právním úkonům, přebírá a převzetí občanského průkazu podepisuje opatrovník jen v případě, že o jeho vydání požádal. Za občana, který byl rozhodnutím soudu zbaven způsobilosti k právním úkonům, přebírá a převzetí občanského průkazu podepisuje opatrovník“.

4.6. Fotografie, formuláře, doklady potřebné k vydání občanského průkazu

Součástí každého občanského průkazu musí být fotografie občana, jinak je občanský průkaz neplatným. Rozměry a forma fotografie je stanovena § 4 odst. 3 zákona o občanských průkazech a požadavky na technické provedení fotografie pro vydání občanského průkazu stanoví § 7 až § 9 vyhlášky č. 400/2011 Sb., kterou se provádí zákon o občanských

průkazech.

Digitální fotografie²³ pořizovaná pro občanské průkazy se strojově čitelnými údaji fotografem obecního úřadu s rozšířenou působností,, který fotografii pořizuje, je zaslána přes datovou schránku Ministerstva vnitra České republiky obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, u kterého požádáme o vydání dokladu.

U občanských průkazů bez strojově čitelných údajů, jsou potřebné dvě malé „pasové“ fotografie o velikosti 35 mm x 45mm, viz Příloha č. 9 této práce.

4.7. Doba platnosti občanského průkazu

Obecně se dá říci, že platnost občanských průkazů končí:

a) ze zákona;

b) rozhodnutím správního orgánu.

ad.a) ze zákona končí doba platnosti lhůtou stanovenou pro platnost občanského průkazu²⁴; dále pak uplynutím doby v něm vyznačené, ohlášením jeho ztráty, odcizení nebo zničení, pozbytím státního občanství, úmrtím nebo právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení občana za mrtvého, nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místě trvalého pobytu.

ad.b) rozhodnutím obecního úřadu obce s rozšířenou působností v případech stanovených v §11 odst. 2 zákona o občanských průkazech, pokud občan nesouhlasí se záznamem protokolu o skončení jeho platnosti z důvodů opravňujících příslušný správní orgán k rozhodnutí o platnosti tohoto dokladu. Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

²³ § 8 a § 9 vyhlášky č. 400/2011 Sb., kterou se provádí zákon o občanských průkazech

²⁴ § 10 z.č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech

Ustanovení § 10 zákona o občanských průkazech taxativně stanoví dobu platnosti občanských průkazů. Mimo zvláštní případy uvedené v zákoně, je u občanů ve věku od 15 do 20 let stanovena doba platnosti na 5 let. U občanů starších je pak doba platnosti stanovena na 10 let. Tyto lhůty jsou hraniční a zcela pokrývají zejména fyziologické a biologické změny, které v daném období proběhnou u každého občana. Problémem zůstává, že i v těchto obdobích dochází u občanů k řadě změn, které mohou mít dopad na platnost některých údajů uváděných v občanském průkaze a jiných dokladech, které vlastní. To pak vyvolává řadu otázek, zejména ve styku v zahraničí, který doklad je platný.

Jako příklad uvádím skutečnost, že v období platnosti občanského průkazu může být zrušena nebo přejmenována obec, která je uváděna jako místo narození držitele občanského průkazu a která je v původním názvu uváděna například na řidičském průkazu nebo jiném dokladu nebo pasu.

I přesto, že časté technologické změny ve vzorech občanských průkazů v posledním desetiletí nemají přímý vliv na platnost občanských průkazů a vedle sebe existuje několik platných vzorů občanských průkazů, je ze strany fyzických osob mnohdy vyvíjena snaha o výměnu tohoto občanského průkazu, z důvodu jeho „bezpečnosti“.

Samotné skončení platnosti občanského průkazu, je definováno v ustanovení § 11 zákona. Zákon připouští, že v případech ukončení platnosti rozhodnutím správního orgánu, má občan právo se proti rozhodnutí orgánu veřejné správy odvolat.

Zákon o občanských průkazech, jako speciální zákon, neobsahuje postup odvolání, neobsahuje ale ani ustanovení o průběhu řízení. Je proto nutné vycházet v těchto případech z postupů, které jsou stanoveny

pro správní řízení a to je zakotveno v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Postup odvolacího řízení je stanoven v ustanovení Části druhé Hlavy VIII - § 81 až § 93 správního řádu. Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí však správní řád nepřipouští.

Včas podané odvolání má odkladný účinek, nestanoví-li zákon jinak, a zpravidla také účinek devolutivní, což znamená, že řízení bude přeneseno k instančně vyššímu, odvolacímu, správnímu orgánu.

Náležitosti odvolání jsou shodné s náležitostmi obecného podání, které jsou definovány v ustanovení § 37 odst. 2 správního řádu. Musí z něj být patrné, kdo jej činí, které věci se týká a co se navrhuje. Obsah odvolání může být během odvolacího řízení odvolatelem doplňován o nové skutečnosti a o další důkazní návrhy. K těm se však může přihlídnout jen za omezených podmínek a to jen tehdy, pokud je účastník řízení nemohl uplatnit dříve, v průběhu prvoinstančního řízení.

Správní řád jasně stanoví postupy odvolacího řízení, kde je nutné dodržet všechny procesní náležitosti. Porušením zejména procesních postupů a náležitostí ze strany odvolatele, může mít za následek, že řízení nebude z procesních důvodů vůbec zahájené, nebo bude ukončené.

Jestliže odvolací správní orgán dojde k závěru, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právním předpisem nebo že je nesprávné, napadené rozhodnutí nebo jeho část zruší a řízení zastaví. Ustanovení §90 správního řádu pak dává další možnosti, které v odvolacím řízení může správní orgán využít. Může napadené rozhodnutí nebo jeho část zrušit a věc vrátit k novému projednání správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal nebo napadené rozhodnutí nebo jeho část změnit.

Účastníci řízení zde mají stejná práva.

4.8. Sankce a opravné prostředky

Jak bylo uvedeno výše, občanský průkaz je v souladu s ustanovením §2 zákona o občanských průkazech považován za veřejnou listinu. Jako taková je proto zákonem chráněna a samotný zákon stanoví i sankční možnosti, které může příslušný orgán veřejné správy použít při zjištění porušení povinností držitele občanského průkazu, nebo jiné osoby²⁵. Zákon o občanských průkazech – jako speciální zákon – nestanovuje postup správního řízení při udělování postihů.

Tento procesně právní postup si volí přímo příslušný orgán veřejné správy, který zpravidla postupuje podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Přestupku se podle zákona o občanských průkazech se dopustí fyzická osoba tím, že

- a) poruší povinnost mít občanský průkaz podle § 2 odst. 3 „Občanský průkaz je povinen mít občan, který dosáhl věku 15 let a má trvalý pobyt na území České republiky. Tuto povinnost má i občan, jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena.“²⁶
- b) poruší povinnost chránit občanský průkaz před ztrátou, odcizením, poškozením, zničením nebo zneužitím,
- c) nepožádá o vydání nového občanského průkazu v případech uvedených v § 14 odst. 1 písm. c) „požádat o vydání nového občanského průkazu do 15 pracovních dnů,“²⁷
- d) ani po opakované výzvě nepřevzme osobně občanský průkaz,
- e) neprodleně neohlásí poškození, zničení, ztrátu, odcizení nebo zneužití

²⁵ Vladimír Sládeček/Olga Pouperová a kolektiv, Správní právo-zvláštní část, Leges, s.r.o. Praha 2011, str. 55

²⁶ § 2, písm.3 zákon 328/1999 Sb., zákona o občanských průkazech v pozdějším znění

²⁷ §14, odstavec 1 c, zákon 328/1999 Sb., zákona o občanských průkazech v pozdějším znění

občanského průkazu,

- f) poruší zákaz provádět zápisy, změny nebo opravy v občanském průkazu, v potvrzení o občanském průkazu, v potvrzení o změně místa trvalého pobytu nebo v potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu,
- g) ani po opakované výzvě nedoloží údaje uváděné v žádosti,
- h) v zákonem stanovené lhůtě nesplní povinnost provést výměnu svého občanského průkazu bez strojově čitelných údajů „občanské průkazy bez strojově čitelných údajů, vydané do 31. prosince 2003, pozbývají platnosti nejpozději do 31. prosince 2008, s výjimkou občanských průkazů vydaných občanům narozeným před 1. lednem 1936, pokud není v těchto občanských průkazech doba ukončení platnosti vyznačena konkrétním datem. Vláda stanoví nařízením lhůty, v nichž jsou občané povinni provést výměnu občanských průkazů bez strojově čitelných údajů, a to podle doby vydání občanských průkazů. Platnost občanských průkazů podle věty první končí vždy nejpozději dnem, který je stanoven jako konečný den lhůty pro provedení jejich výměny, pokud není v těchto občanských průkazech doba ukončení platnosti vyznačena konkrétním datem, “²⁸
- i) úmyslně zničí, poškodí, odcizí nebo zneužije občanský průkaz nebo potvrzení o občanském průkazu,
- j) poskytne nebo přijme občanský průkaz jako zástavu nebo odebere občanský průkaz při vstupu do objektu nebo na pozemek,
- k) pořídí kopii občanského průkazu a neprokáže souhlas občana podle § 2 odst. 5,
- l) nepožádá o vydání prvního občanského průkazu do 30 dnů ode dne, kdy dosáhla věku 15 let.

Zákon stanoví, že k řízení o přestupcích je v prvním stupni příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu je

²⁸ § 24, odst. 2, zákon 328/1999 Sb., zákona o občanských průkazech v pozdějším znění

občan hlášen k trvalému pobytu.

Za přestupek podle písm. a) lze uložit pokutu do 15 000 Kč, za přestupek podle písm. b) až l) lze uložit pokutu do 10 000 Kč.²⁹

Ve výše uvedených povinnostech držitele občanského průkazu je zajímavý rozsudek Nejvyššího správního soudu³⁰ v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze, ze dne 22.5.2007, č.j. 3Ca 11/2005-18, který posuzoval oprávněnost kasační žaloby proti uložení pokuty ve výši 1000,-Kč za neprovedení změny v občanském průkaze, po obdržení oddacího listu. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s odůvodněním rozsudku (jakož i žalobou napadeným rozhodnutím), že povinnost aktualizovat údaje záznamů prováděných v občanském průkazu trvala již podle předchozí právní úpravy, jakož o podle právní úpravy nové a žalobce tak udržoval tento protiprávní stav již od roku 1997, v němž došlo ke změně jeho (rodinného) stavu a obdržel oddací list; již tehdy měl být proveden tento zápis v občanském průkazu.

NSS konstatoval, že žalobcem navržená interpretace, že by občan nemusel hlásit ani ostatní změny (změna jména, příjmení, rodného čísla, místa trvalého pobytu apod.), udály-li by se v době, předcházející oněm patnácti dnům, v jejichž průběhu je občan povinen příslušné právní skutečnosti ohlásit a o změnu občanského průkazu požádat.

Tento absurdní závěr by v důsledku způsobil zmaření cíle právní úpravy, jímž je udržovat a podchycovat aktuální stav o údajích týkajících se občanů a zapisovaných do občanského průkazu proto, aby tato veřejná listina (občanský průkaz) věrně zachytila a zobrazila současný stav údajů o jeho nositeli.

²⁹ §16a, zákon 328/1999 Sb., zákona o občanských průkazech v pozdějším znění

³⁰ Rozsudek NSS ČR I As 36/2007-42

Jak bylo uvedeno v Části B této práce, jsou veřejné listiny – a tím pádem i občanský průkaz - chráněn i trestně právně. Ustanovení § 348 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších změn, stanoví, že „kdo padělá veřejnou listinu nebo podstatně změní její obsah v úmyslu, aby jí bylo užito jako pravé, nebo takovou listinu užije jako pravou, kdo takovou listinu opatří sobě nebo jinému nebo ji přechovává v úmyslu, aby jí bylo užito jako pravé, nebo kdo vyrobí, nabízí, prodá, zprostředkuje nebo jinak zpřístupní, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává nástroj, zařízení nebo jeho součást, postup, pomůcku nebo jakýkoli jiný prostředek, včetně počítačového programu, vytvořený nebo přizpůsobený k padělání nebo pozměnění veřejné listiny, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“

Tato ochrana je velmi důležitá nejen z hlediska chránění samotné podstaty a významu veřejné listiny jako takové, ale i z hlediska mezinárodního uznávání těchto listin. Mezinárodní vzájemné uznávání veřejných listin je mezi některými státy dohodnuto v bilaterálních smlouvách o právní pomoci, ve velké většině je to však dohodnuto na úrovni všech států světa.

V dané věci je zajímavé Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 7 T 1071/2003, ze dne 23. 9. 2003, které k padělku veřejné listiny dalo výrok, že „Neověřená kopie padělku veřejné listiny není veřejnou listinou ve smyslu tehdy platného § 176 odst. 1 trestního zákona,“³¹

Ve věci nedodržení zákonného postupu u platnosti občanského průkazu, je zajímavý i rozsudek Nejvyššího právního soudu České republiky, sp. zn. 9 As 64/2007- 98, ze dne 26.3. 2008, v kterém NSS reaguje na stěžejní námitku a přesvědčení stěžovatele, že v daném případě, uložení mu správní pokuty se nejedná o tzv. trvající přestupek, z čehož dovozuje, že přestupek nebylo možné projednat a uložit mu pokutu, neboť od spáchání přestupku uplynula doba delší jednoho roku. Stěžovatel byl uznán vinným ze spáchání přestupku, na úseku

³¹ Rozsudek NS ČR, sp.zn. 7 T 1071/2003

občanských průkazů, konkrétně z toho, že nepožádal o vydání nového občanského průkazu do 15 pracovních dnů po uplynutí doby platnosti dosavadního občanského průkazu / § 16a odst.1 písm. b) zákona o občanských průkazech, v návaznosti na § 14 odst.1 písm. c), bod 1.a §11 odst. 1 písm.a) citovaného zákona/. Jedná se o jasnou a v zásadě exaktně doložitelnou skutkovou podstatu, přičemž uvedené jednání (tj. nepožádání o vydání nového občanského průkazu poté, co uplynula zákonem stanovená patnáctidenní lhůta), za které byl stěžovatel sankcionován, je třeba považovat za tzv. trvající přestupek. K charakteru těchto druhů deliktů a možnosti jejich postihu se Nejvyšší správní soud již vyjadřoval, a to např. ve svém rozsudku ze dne 22. 2. 2005, č.j. 5 A 164/2002-44, publikovaném pod č. 832/2006 Sb., NSS, www.nssoud.cz. V citovaném rozhodnutí zdejší soud uvedl, že za trvající správní delikt lze považovat takový správní delikt, jímž pachatel vyvolá protiprávní stav, který posléze udržuje, popřípadě, jímž udržuje protiprávní stav, aniž jej vyvolal. Zákon postihuje právě ono udržování protiprávního stavu. Jednání, jímž pachatel udržuje protiprávní stav, závadný až do okamžiku ukončení deliktního jednání, tj. až do okamžiku odstranění protiprávního stavu.“³²

Ve věci trestního postihu je možné dále uvést usnesení Nejvyššího soudu dne 31. 5. 2011³³, který rozhodl v neveřejném zasedání proti rozsudku Vrchního soudu v Praze sp. zn. 4 To 61/2010 jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 56/ T 3/2010. Nejvyšší soud odmítl dovolání pachatelů, kteří byli souzeni za padělání a pozměňování veřejné listiny. Nejvyšší soud konstatuje, že soud první (a ani druhé) instance nepochybil, pokud skutek popsany v bodě III.1/ výroku o vině v rozsudku nalézacího soudu právně kvalifikoval jako zvláště závažný zločin podvodu podle § 209

³² Rozsudek NSS ČR, 9 As 64/2007-98

³³ Usnesení Nejvyššího soudu č.j. 6 Tdo 442/2011-73

odst. 1, 5 písm. a) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku v jednočinném souběhu se zločinem padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 odst. 1, 2 písm. b), c) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku. Z popsanych skutkových závěrů soudu prvního stupně, s nimiž se ztotožnil i soud odvolací, je totiž evidentní, že obviněný R. K. již započal uskutečňovat jednání popsané ve skutkové podstatě trestných činů podvodu podle § 209 odst. 1, 5 písm. a) tr. zákoníku a padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 odst. 1, 2 písm. b), c) tr. zákoníku, započal tedy uskutečňovat objektivní stránku těchto trestných činů, a to v úmyslu tyto trestné činy spáchat, avšak k jejich dokonání z důvodů na jeho vůli zcela nezávislých nedošlo.

Nejvyšší soud konstatoval, že ze stejných důvodů je třeba dovodit, že popsané jednání obviněného R. K. je na místě kvalifikovat jako pokus zločinu padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku k § 348 odst. 1, 2 písm. b), c) tr. zákoníku. Ze skutkových zjištění soudů dříve ve věci činných je zřejmé, že obviněný R.K. užil padělané veřejné listiny jako pravé (předložení padělaného občanského průkazu s osobními údaji cizí osoby - spoluvlastníka pozemků I.V. - v realitní kanceláři v rámci jednání o zprostředkování prodeje těchto pozemků nepochybně naplňuje znak "užije padělanou veřejnou listinu jako pravou" ve smyslu § 348 odst. 1 tr. zákoníku) v úmyslu způsobit takovým činem značnou škodu a získat jím pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, neboť právě i díky padělanému občanskému průkazu znějícímu na jméno I. V. úspěšně započal realizaci podvodného prodeje pozemků prostřednictvím realitní kanceláře, když k tomuto prodeji, a tedy i ke způsobení škody a získání prospěchu nedošlo pouze a jen shodou okolností (viz shora).

Část D

1. Cestovní doklady

Cestování do zahraničí úzce souvisí se svobodou pohybu a pobytu

občana. Listina základních práv a svobod³⁴, garantuje svobodu pohybu a pobytu ve svém článku č. 14. Svoboda pohybu a pobytu občana zahrnuje jeho vlastní právo na svobodnou vůli opuštění a vrácení se na území svého státu, popřípadě změnu svého pobytu. U cizinců je svoboda pohybu a pobytu na našem území podmíněna souhlasem státu v podobě jejich vpuštění má naše území a jejich svobodného opuštění tohoto území.

Obecným právním předpisem, pro vydávání cestovních dokladů pro občany České republiky je zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších změn a prováděcí vyhláška Ministerstva vnitra č. 642/2004 Sb., kterou se provádí zákon o občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech. Pro cizince a bezdomovce (osoby bez státního občanství) pak zákon č.326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Pro úplnost je nutné dodat, že vzory diplomatických a služebních pasů a vzorů tiskopisů žádostí o jejich vydání jsou s ohledem na gesci vydávání těchto pasů stanoveny ve vyhlášce Ministerstva zahraničních věcí č. 495/2006 Sb.

Cestovní doklad je veřejná listina³⁵ opravňující občana k překračování státních hranic České republiky přes hraniční přechod, nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána. Podle mezinárodních smluv je možné vycestovat i bez platného cestovního dokladu, zejména v případě ochrany života, majetku nebo při plnění pracovních nebo služebních úkolů podle těchto smluv.³⁶

Nejrozšířenější formou cestovního dokladu je cestovní pas, který je možné charakterizovat jako cestovní dokument, který vydá příslušný

³⁴ Listina základních práv a svobod vyhlášená usnesením předsednictva ČNR č.2/1993 Sb., jako součást ústavního pořádku

³⁵ Veřejná listina je písemnost označená za veřejnou listinu zákonem.

³⁶ Vladimír Sládeček/Olga Pouperová a kolektiv, Správní právo-zvláštní část, Leges, s.r.o. Praha 2011, str. 66

správní orgán státu pro konkrétní osobu, která je občanem daného státu. Cestovní pas zároveň – a to je velmi důležité – deklaruje právo tohoto občana na jeho ochranu v zahraničí státem, který tento cestovní pas vydal. V případech občanů České republiky tak držitel cestovního pasu České republiky je chráněn Českou republikou při jeho pobytu v zahraničí, a to i v případě, že v po dobu jeho pobytu v zahraničí poruší některá pravidla státu, ve kterém se právě nachází. V rámci společenství států Evropské unie, mohou být pro cesty do států tohoto společenství použity i jiné doklady, které jsou uznávány za stejně věrohodné a ze kterých je jasná identita držitele tohoto osobního dokladu, a nahrazují v podstatě pas. V případech občanů České republiky je při jejich cestách např. do Rakouska, Německa nebo jiného státu EU dostačující občanský průkaz.

Cestovní pas se tak vedle své informativní stránky prokazující sounáležitost s držitelem a daného státu, stává jakýmsi nositelem záruk, že jeho držitel bude mít ochranu své země v cizím státě. Obsahující informace o držiteli, fotografii držitele, podpis, státní příslušnost a jiné, to všechno jsou základní znaky cestovního dokladu.

Jak bylo v této práci uvedeno výše, má Česká republika právní základy s vydáváním cestovních dokladů spojené s agendou občanských průkazů³⁷. Následně bylo legislativně vydávání cestovních dokladů upraveno řadou samostatných zákonů, které reagovaly zejména na změny společenských poměrů po roce 1989 v České republice a Evropě vůbec. Zákon č. 216/1991 S., o cestovních dokladech a cestování do zahraničí a zákon č. 214/1993 Sb., o označování některých cestovních dokladů a o zkrácení doby jejich platnosti v souvislosti se zánikem České a Slovenské Federativní Republiky, byl zrušen nyní platným zákonem č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech. Nutno podotknout, že i tento

³⁷ Jedná se historický základ v Rakousko-Uhersku, o kterém píše v úvodu této práce.

zákon byl již mnohokrát novelizován a to zejména v souvislosti se změnou jiných zákonů a Nařízení Evropské unie.

2. Druhy cestovních dokladů

Tak jako u občanského průkazu, definuje ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, cestovní doklad jako **veřejnou listinu**. Tento doklad jej opravňuje k překračování státních hranic České republiky přes hraniční přechod, nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána. Cestovním dokladem občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, podobu, státní občanství České republiky a další údaje zapsané nebo zpracované v cestovním dokladu podle tohoto zákona. Opět je nutné připomenout, že jiný cestovní doklad se vydává pro občany České republiky a jiný pro cizince.

Cestovní doklad má tak řadu shodných náležitostí jako občanský průkaz a i z tohoto hlediska je zde legislativní návaznost zejména na zákon o evidenci obyvatelstva, zákon o matrikách a občanských průkazech.

Zákon o cestovních dokladech v ustanovení § 5 dělí cestovní doklady na následující druhy:

1) se strojově čitelnými údaji jsou doklady:

a) cestovní pas,

b) diplomatický pas,

c) služební pas,

2) bez strojově čitelných údajů jsou:

a) cestovní průkaz,

b) náhradní cestovní doklad Evropské unie,

c) jiný cestovní doklad na základě mezinárodní smlouvy.³⁸

2.1. Cestovní pas – jako nejběžnější forma cestovního dokladu

Je občanovi vydáván příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností, který je příslušný podle místa trvalého pobytu občana. Nastane-li situace, že občan nemá trvalý pobyt, vydá doklad obecní úřad obce s rozšířenou působností podle jeho posledního trvalého pobytu na území České republiky. V případě, že osoba na našem území trvalý pobyt neměla, nebo nelze pobyt zjistit, vydá pas Magistrát města Brna. Cestovní pas, který má strojově čitelné údaje, je po podání žádosti a zaplacení správního poplatku vystaven ve lhůtě 30 dnů. Cestovní pas je stejně plnohodnotným dokladem pro cestování po zemích Evropské unie, stejně jako občanský průkaz.

2.2. Diplomatický pas

Diplomatický pas je pasem pro prezidenta republiky, členy vlády, poslance a senátory, soudce Ústavního soudu, předsedu Nejvyššího soudu, předsedu nejvyššího správního soudu, prezidenta nejvyššího kontrolního úřadu a manželům těchto zmíněných osob. Diplomatický pas je vydáván Ministerstvem zahraničních věcí a pro vstup na území jiného státu, které jinak požaduje vízum, toto nepotřebuje. Ustanovení § 13 zákona o cestovních dokladech vymezuje osoby, kterým se diplomatický pas vydává. U osob, u nichž to odpovídá mezinárodním zvyklostem, může být tento druh pasu vydán se souhlasem ministra zahraničních věcí.

³⁸ §5, zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech

Diplomatický pas obsahující strojově čitelné údaje a nosič dat s biometrickými údaji se vydá s územní platností do všech států světa a s dobou platnosti 5 let občanům starším 5 let a mladším 15 let, nebo 10 let občanům starším 15 let. Žádost o vydání diplomatického pasu obsahujícího strojově čitelné údaje a nosič dat s biometrickými údaji lze podat u všech zastupitelských úřadech s výjimkou honorárního konzulárního úřadu.

Tento druh cestovního dokladu se vydává zejména z důvodu častého nebo dlouhodobého pobytu občanů, kteří pracují v diplomatických službách (a jejich rodinných příslušníků) neb ve vysokých politických funkcích, při zastupování státu navenek. Na držitele těchto cestovních dokladů – diplomatických pasů – se vztahuje i řada dalších oprávnění, které souvisí s mezinárodně uznávaným principem k těmto pasům. Platnost diplomatického pasu končí, pomine-li důvod, pro který byl pas vydán. Většinou je to úzce spojeno s ukončením funkce, kterou držitel diplomatického pasu vykonával.

2.3. Služební pas

Služební pas se v souladu s ustanovením § 14 zákona o cestovních dokladech, vydává místopředsedovi Nejvyššího soudu, nejvyššímu státnímu zástupci, náměstkovi ministra, zaměstnanci Ministerstva zahraničních věcí, který je vyslán k plnění úkolů mimo území České republiky a to v případě, že nevlastní diplomatický pas. Tento druh pasu je vydáván na základě žádosti orgánu, který občana vysílá mimo území České republiky, plnit své poslání. Služební pas vydává Ministerstvo zahraničních věcí, pokud není fyzické osobě vydán diplomatický pas. Tento druh pasu je vydáván pouze a jen na dobu služební cesty a po návratu je občan povinen neprodleně pas odevzdat orgánu, který jej na služební cestu vyslal.

2.4. Cestovní průkaz

Cestovní průkaz je cestovním dokladem k jednotlivé cestě s územní a časovou platností omezenou účelem cesty. Vydává se pouze v odůvodněných případech občanovi, který nemá jiný cestovní doklad. Před podáním žádosti o vydání cestovního průkazu je třeba na příslušném zastupitelském úřadu zjistit, zda není pro tento doklad požadováno vízum.

Musí mít stanovené územní a časovou platnost, nejdéle na 6 měsíců. Žádost se podává osobně na zastupitelském úřadě, podání žádosti v zastoupení nebo zaslání cestovního průkazu poštou není možné. Z toho plyne i skutečnost, že cestovní průkaz může vydat pouze zastupitelský úřad, který je oprávněn, za účelem vydání cestovního průkazu požádat Ministerstvo vnitra nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný, k vydání jiného cestovního dokladu o potvrzení správnosti či upřesnění údajů uváděných na žádosti o vydání cestovního průkazu nebo o sdělení doplňujících údajů, pokud občan nemůže příslušnými doklady prokázat pravdivost těchto údajů.

2.5. Náhradní cestovní doklad Evropské unie

Zastupitelský úřad je oprávněn za účelem vydání zmocnění k vydání náhradního cestovního dokladu Evropské unie požádat Ministerstvo vnitra nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný k vydání cestovního dokladu o potvrzení správnosti či upřesnění údajů uváděných na žádosti o vydání náhradního cestovního dokladu Evropské unie.

Vstupem České republiky do Evropské unie, byly a jsou v obecné rovině „otevřeny hranice“ pro obyvatele členských států. Díky tomu je možné, aby i občané České republiky cestovali mezi státy EU pouze

s platným občanským průkazem. Bylo i přechodné období, kdy bylo cestování omezeno pouze na občanské průkazy, které mají strojově čitelnou zónu. Takové omezení se zrušilo zákonem číslo 140/2008 Sb., který měnil a doplnil zákon o cestovních dokladech.

2.6. Jiný cestovní doklad na základě mezinárodní smlouvy, může podle ustanovení §16 zákona o cestovních dokladech, vydat občanovi obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa jeho trvalého pobytu pouze na základě mezinárodní smlouvy.

Takovým cestovním dokladem na základě mezinárodní smlouvy dříve byla například námořnická knížka, námořnická, kterou vydává Ministerstvo dopravy. Taková to knížka musí být registrována obecním úřadem obce s rozšířenou působností příslušným podle místa trvalého pobytu občana.

3. Žádost o cestovní doklad

Žádost o vydání cestovního dokladu a žádost o provedení změn nebo doplnění údajů v cestovním dokladu se podávají na tiskopisech stanovených vyhláškou Ministerstva vnitra č. 400/2011Sb., u orgánu příslušného k vydání cestovního dokladu nebo u zastupitelského úřadu. Žádost o vydání cestovního pasu se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji lze podat u zastupitelského úřadu, s výjimkou konzulárního úřadu vedeného honorárním konzulárním úředníkem.

Jedná-li se o cestovní pas, cestovní průkaz nebo jiný cestovní doklad na základě mezinárodní smlouvy, lze podle ustanovení § 19 odst. 2 zákona o cestovních dokladech podat žádost u obecního úřadu obce s rozšířenou působností mimo místo trvalého pobytu občana; to neplatí, jedná-li se o cestovní pas se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji .

Žádost může podat občan starší 15 let, ale do doby zletilosti, tj. do 18 let, musí k žádosti přiložit písemný souhlas zákonného zástupce

s jeho ověřeným podpisem. Podpis lze ověřit u orgánu, u něhož se podává žádost. Souhlas zákonného zástupce se nevyžaduje, pokud je jeho opatření spojeno s překážkou těžko překonatelnou. Za občana mladšího 15 let podává žádost zákonný zástupce. Dále pak zákonný zástupce za občana, který byl zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo jehož způsobilost k právním úkonům byla omezena

Žádost může podat i Úřad pro mezinárodně právní ochranu dětí, jde-li o osvojení občana mladšího 15 let do ciziny; jedná-li se o nezletilého občana staršího 15 let, dává tento úřad k žádosti souhlas.

3.1. Náležitosti žádosti

Žádost o vydání cestovního dokladu je ve velké většině spojována u občana České republiky s plánovanou cestou do zahraničí. Je právo každého občana, zda si požádá o vydání tohoto cestovního dokladu. Jak bylo uvedeno výše, pro cesty do zemí EU již ve velké většině není požadován cestovní doklad, ale je dostačující například občanský průkaz, který je uznáván jako hodnověrný doklad prokazující identitu fyzické osoby a jeho občanství. Obdobně jsou na území České republiky uznávány stejné doklady občanů Evropského společenství. Do států, které neuznávají občanský průkaz jako náhradu „cestovního dokladu“, je nutné mít cestovní doklad.

Právo občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků volně se pohybovat mezi členskými státy a jejich území vychází ze směrnice Evropského parlamentu a Rady číslo 2004/38. Ve směrnici Evropského parlamentu a Rady číslo 2004/38 se řídíme kapitolou II. článkem 4 a článkem 5.

„Článek 4 stanoví právo na opuštění území.

1. Aniž jsou dotčeny předpisy o cestovních dokladech použitelné pro kontroly na státních hranicích, mají všichni občané Unie s platným průkazem totožnosti nebo cestovním pasem a jejich rodinní příslušníci, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu a mají platný

cestovní pas, právo opustit území členského státu a odebrat se do jiného členského státu.

2. Po osobách uvedených v odstavci 1 nesmějí být požadována výjezdní víza ani jiné rovnocenné formality.

3. Členské státy v souladu se svými právními předpisy vydávají a obnovují svým státním příslušníkům průkaz totožnosti nebo cestovní pas s uvedením jejich státní příslušnosti.

4. Cestovní pas je platný alespoň pro všechny členské státy a pro země, kterými musí jeho držitel po cestě mezi členskými státy projet. Neupravuje-li právo členského státu vydávání průkazů totožnosti, musí doba platnosti veškerých vydávaných nebo prodlužovaných cestovních pasů činit alespoň pět let.

Článek 5 - Právo na vstup

1. Aniž jsou dotčeny předpisy o cestovních dokladech použitelné pro kontroly na státních hranicích, zaručují členské státy občanům Unie vstup na své území s platným průkazem totožnosti nebo cestovním pasem a rodinným příslušníkům, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, vstup na své území s platným cestovním pasem.

Po občanech Unie nesmějí být požadována výjezdní víza ani jiné rovnocenné formality.

2. Po rodinných příslušnících, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, je požadováno pouze vstupní vízum v souladu s nařízením (ES) č. 539/2001 nebo případně s vnitrostátním právem. Pro účely této směrnice jsou od vízové povinnosti osvobozeni rodinní příslušníci s platnou pobytovou kartou.

Členské státy poskytnou těmto osobám všechny prostředky, aby jim usnadnily získání nezbytných víz. Tato víza se udělují bezplatně,

zrychleným postupem v nejkratší možné lhůtě.

3. Předloží-li rodinní příslušníci, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, pobytovou kartu uvedenou v článku 10, nedá hostitelský stát do jejich cestovního pasu vstupní ani výstupní razítko.

4. Nemá-li občan Unie nebo rodinný příslušník, který není státním příslušníkem žádného členského státu, potřebné cestovní doklady, případně nezbytná víza, poskytne mu dotyčný členský stát před jeho vrácením veškeré vhodné možnosti, aby potřebné doklady v přiměřené lhůtě získal nebo mu byly dodány, nebo aby doložil či jinak prokázal, že se na něj vztahuje právo volného pohybu a pobytu.

5. Členský stát může od dotyčné osoby vyžadovat, aby v přiměřené a nediskriminační lhůtě ohlásila svou přítomnost na jeho území. Při nesplnění tohoto požadavku může dotyčná osoba podléhat přiměřeným a nediskriminačním sankcím.³⁹

Subjekt, který žádá o vydání cestovního dokladu, je povinen předložit vyplněnou žádost o vydání cestovního dokladu, která obsahuje údaje uvedené v zákoně, a dále tyto údaje:

a) rodné příjmení a rodné číslo občana, pokud se nezapisuje do cestovního dokladu,

b) adresu místa trvalého pobytu v České republice; občan žijící v zahraničí uvádí adresu místa svého posledního trvalého pobytu v České republice,

c) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo manžela nebo rodičů, jde-li o vydání diplomatického pasu nebo služebního pasu manželu nebo nezaopatřenému dítěti držitele diplomatického nebo služebního pasu,

d) odůvodnění, pokud občan žádá o vydání dalšího cestovního pasu,

e) údaje, které jsou podmínkou vydání cestovního dokladu na základě

³⁹ Kapitola II. čl. 4 a 5, směrnice Evropského parlamentu a Rady číslo 2004/38

mezinárodní smlouvy.

Žádost o vydání cestovního dokladu musí být podepsána občanem, jemuž má být cestovní doklad vydán; podpis se nevyžaduje, pokud občanovi v jeho provedení brání těžko překonatelná překážka.

3.2. Cestovní pasy se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji:

Žádost o tento druh cestovního pasu se podává na území České republiky u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze lze podat žádost u jednoho z 22. úřadů městských částí, ve městech Brno, Plzeň a Ostrava se podává žádost na magistrátu města. Podáváme-li žádost o cestovní pas v zahraničí, podáme žádost u zastupitelského úřadu České republiky a to s výjimkou konzulárního úřadu, který je veden honorárním konzulárním úředníkem.

3.2.1. Vyzvednutí cestovního pasu se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji:

Při vyzvednutí tohoto druhu cestovního dokladu se vyžaduje osobní převzetí cestovního pasu občanem, jemuž se cestovní doklad vydává, nebo zákonným zástupcem anebo osobou, která podala žádost místo zákonného zástupce, např. pěstouna; převzetí cestovního pasu zplnomocněným zástupcem je vyloučeno

Cestovní doklad lze převzít jen u úřadu, u něhož byla podána žádost o vydání cestovního pasu. Při převzetí cestovního pasu může občan požádat o ověření správnosti údajů v něm uvedených a o ověření funkčnosti nosiče dat; v případě nesprávnosti údajů nebo nefunkčnosti dat má právo na vydání nového cestovního pasu s biometrickými údaji

Před převzetím cestovního pasu občan obdrží poučení o tom, jak nakládat s cestovním pasem a chránit jeho datovou stránku a nosič dat (čip) před poškozením“⁴⁰

⁴⁰ <http://www.mvcr.cz/clanek/osobni-doklady>

3.3. Cestovní pasy bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji:

Žádost o tento druh cestovního dokladu se podává na území České republiky u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze žádáme u jednoho z 22. úřadů městských částí, ve městech Brno, Plzeň a Ostrava se podává žádost na magistrátu města, podle správního obvodu, kde je občan přihlášen k trvalému pobytu, nebo je možné podat žádost i u jakéhokoliv matričního úřadu i u úřadů, kde nemá občan trvalý pobyt. V případě, že žádost budeme podávat v zahraničí, podáváme žádost u zastupitelského nebo konzulárního úřadu České republiky.

3.3.1. Vyzvednutí cestovního pasu bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji:

Rovněž u tohoto cestovního pasu se vyžaduje osobní převzetí cestovního pasu občanem, jemuž se cestovní doklad vydává, nebo zákonným zástupcem anebo osobou, která podala žádost místo zákonného zástupce, např. pěstouna; převzetí cestovního pasu zplnomocněným zástupcem je vyloučeno, a to i v případě, že zplnomocněný zástupce podal žádost o jeho vydání.

Cestovní doklad lze převzít u úřadu, u něhož byla podána žádost o jeho vydání, nebo u kteréhokoliv jiného úřadu oprávněného předat cestovní pas, který občan uvedl v žádosti o jeho vydání (například u matričního úřadu, nebo zastupitelského úřadu)⁴¹

3.4. Podání žádosti o vydání cestovního pasu bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji

⁴¹ <http://www.mvcr.cz/clanek/osobni-doklady>

Žádost se podává na úředním tiskopisu, který je stanoven vyhláškou Ministerstva vnitra. Tiskopisy jsou k dispozici u všech obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze u úřadu městské části Praha 1 až 22, v Brně, Ostravě a Plzni u magistrátu.

K žádosti se přikládají dvě fotografie, doklady potřebné k vydání cestovního pasu, například občanský průkaz a plná moc, pokud žádost podává zplnomocněný zástupce“⁴²

4. Biometrické údaje

Ve snaze celé Evropské unie a vlastně všech států světa, které v rámci legislativních procesů jednotlivých států mají zájem o zabezpečení cestovních dokladů proti jejich padělání, jsou neustále vyvíjeny technologie, které mají zamezit zneužití těchto dokladů. Mezi tyto moderní technologie patří i biometrické údaje a jejich zavedení do institutů osobních a cestovních dokladů. Toto zavádění je i nutným prvkem proti ochraně „Světa“ před vzrůstající vlnou terorismu. Zavedení biometrických údajů do cestovních dokladů by mělo zmírnit nebezpečí, že daný cestovní doklad bude zneužit a že je v držení oprávněné osoby. Mělo by jít o stoprocentní ztotožnění cestovního dokladu s jeho majitelem. Stejně jako u občanských průkazů, tak i u tohoto druhu cestovních dokladů se při podání žádosti nepředkládá fotografie, ale pracovník příslušného správního úřadu si ji vyhotoví na místě sám.

Od 1. září 2006 vydávají všechny členské státy Evropské unie cestovní pasy s biometrickými údaji a to na základě nařízení Rady ES vedeného pod číslem 2252/2004 . Tyto cestovní pasy musí mít dobu platnosti delší, než 12 měsíců. Všechny cestovní pasy, které byly vydávány na dobu delší 12 měsíců a které byly na území České republiky vydávány po září 2006, byly již pasy se strojově čitelnými a biometrickými údaji.

⁴² <http://www.mvcr.cz/clanek/osobni-doklady->,

Biometrickým údajem občana je digitální fotografie, kterou vytvoří zaměstnanec úřadu, podpis žadatele a nově i otisk prstu. Ve vyspělých státech se zavádí další prvky, kterými např. mohou být oskenované oční pozadí. Vývoj v tomto směru se stále rozvíjí.

5. Zapisování dětí a titulů do cestovních pasů a zvláštnosti jiných zápisů

Pokud jsem se v této práci zabývala historickými vývoji občanských průkazů a cestovních dokladů, je v této části diplomové práce nutné zvýraznit, že právě otázka zapisování dětí do cestovních dokladů (i občanských průkazů) doznala během uplynulých let řadu změn. Tyto změny jsou v současné době veřejností názorově kritizovány a není u nich jednotná názorová shoda. Zejména skutečnost, že i malé dítě musí mít svůj vlastní cestovní doklad, je vnímána mnohdy jako byrokratický přístup úřadů a Evropské unie. Málokdo si zatím uvědomuje, že toto opatření má zejména chránit tyto děti před případnými nenadálými událostmi, zejména únosy dětí, a že toto opatření je součástí boje proti terorismu.

V předcházejících letech bylo samozřejmostí, že si každý rodič nechal své dítě zapsat do svého cestovního dokladu. Dítě tak mohlo cestovat bez svého vlastního dokladu. Problémy nastávaly v případech rozvedených manželství, kdy byla obava druhého rodiče o dítě a jeho zdraví.

Tato praxe se změnila na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady číslo 197/2010 ze dne 1. července 2011. Datum, které je konečné, pro užívání pasů rodičů, kde jsou děti zapsané je 26. června 2012. Od 26. června 2012 bude nutností, aby každé dítě mělo svůj vlastní pas. Pasy rodičů, kde budou děti zapsány, nebudou akceptovány, avšak pro rodiče jako občany zůstanou pasy platné. Jak jsem se zmínila výše, zajímavostí je vydávání cestovních pasů, které je podloženo zákonem č.140/2008 Sb., kterým se mění některé zákony na úseku cestovních dokladů, je

vydávání cestovních pasů i dětem mladším 5 let. V takovém to případě jde o cestovní pasy se strojově čitelnými a biometrickými údaji. Věková hranice pro zapsání dětí do pasu rodičů je snížena na 10 let.

Některé ze zemí začínají do pasů zahrnovat i tištěnou strojově čitelnou oblast, která je usnadňující pro zpracování. Stejně, jako u nových občanských průkazů, tak i nové pasy mohou být nositeli identifikačních čipů, které mohou být nositeli biometrických údajů, které jsou pomocné k identifikaci držitele. Cestovní pasy – malé knížečky o více stranách – mohou obsahovat i víza a to v případě, že držitel plánuje cestu do země, která vízovou povinnost vyžaduje. V takovém případě se vízum vlepí do pasu nebo při překročení státní hranice formou razítka.

6. Akademické tituly a případné změny v cestovním dokladu

Oproti zápisu akademických titulů v občanských průkazech, které umožňuje zákon o občanských průkazech, bylo zapisování titulů do cestovních dokladů zrušeno. Jedinou změnou údajů v cestovním dokladu, kterou lze provést, je prodloužení doby platnosti cestovního průkazu. Doby platnosti cestovního průkazu prodlužuje na žádost občana zastupitelský úřad.“⁴³

7. Informační systém a evidence cestovních dokladů

Evidence cestovních dokladů a informační systém v oblasti cestovních dokladů je nastaven na splnění podmínek stanovených ustanovením § 29 a násl. zákona o cestovních dokladech. Tento systém je velmi důležitý a jeho správcem je Ministerstvo vnitra, které v podstatě gesturuje celou agendu cestovních dokladů, bez ohledu na to, který orgán cestovní doklad vydává.

⁴³ <http://www.mvcr.cz/clanek/osobni-doklady>

Ustanovení odst. 2 § 29 zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech stanoví, že evidence cestovních dokladů je vedena na prostředcích výpočetní techniky a obsahuje údaje, které jsou taxativně dané tímto zákonem.

Údaje vedené v informačním systému jsou v souladu se zákonem o cestovních dokladech, po předání cestovního dokladu jeho držiteli, popřípadě zástupci, převedeny do části evidence cestovních dokladů. Zákonem stanovené údaje se vedou výlučně po dobu od jejich pořízení do uplynutí lhůty 60 dnů ode dne dodání vyrobeného cestovního dokladu ministerstvu; po uplynutí této lhůty je správce evidence cestovních dokladů povinen neprodleně pořízené biometrické údaje zlikvidovat.

Zákon stanoví, které údaje se uchovávají ještě po dobu 15 let od skončení platnosti cestovního dokladu, a které údaje se uchovávají po dobu nezbytnou ke splnění účelu zadržení cestovního dokladu. Toto vedení je nutné z hlediska odepření vydání cestovního dokladu, nejméně však po dobu 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, jedná-li se o odepření vydání cestovního dokladu, a po dobu ještě 15 let od skončení platnosti cestovního dokladu, jedná-li se o jeho odnětí.

8. Lhůty pro vydání, platnost cestovního dokladu a správní poplatky

a) Cestovní pasy se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji, se vydávají ve lhůtě 30 dnů. Pokud žádost podáváme na zastupitelském úřadě v zahraničí, lhůta činí 120 dnů. Zákon stanoví, že doba platnosti cestovního dokladu je u občanů do 15 let 5 let; doba platnosti cestovního dokladu u občanů nad 15 let je 10 let. Stanovená doba se nedá prodloužit.

Za vydání cestovního dokladu jsou stanoveny správní poplatky. Za vydání cestovního dokladu občanu mladší 15 let je to částka 100 Kč; u

občanů nad 15 let 600 Kč. Jiné správní poplatky jsou stanoveny v případech tzv. urychleného řízení, kdy jsou cestovní doklady vyhotovovány ve zkrácených lhůtách.

b) Cestovní pasy bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji, který je vydáván pouze na dobu 6 měsíců, je takový pas, který je na žádost vydáván v době kratší, než je doba standardní, tedy v době kratší než 30/120 dní. Tento druh pasu se vydává ve lhůtě 15 a 60 dnů (60 dnů v případě, že žádáme na zastupitelském úřadu) a nelze platnost dokladu prodlužovat. Jak bylo uvedeno výše, správní poplatky jsou zde výrazně vyšší a to: u občana mladšího 15 let je to 1000 Kč; u občanů nad 15 let činí správní poplatek 1500 Kč.

9. Povinnosti občana při držení cestovního dokladu – sankční možnosti

Obdobně jako u občanských průkazů, je v souladu s ustanovením § 2 zákona o cestovních dokladech, považován tento doklad za veřejnou listinu. Je proto zákonem stejně chráněna a samotný zákon stanoví i sankční možnosti, které může příslušný orgán veřejné správy použít při zjištění porušení povinností držitele cestovního dokladu, nebo jiné osoby. Zákon o cestovních dokladech však povinnosti držitelů cestovních dokladů – jako speciální zákon – více precizuje a i v otázce případných sankcí stanovuje výrazně vyšší možnosti postihů. Správním orgánem příslušným k řízení o přestupcích je v prvním stupni Úřad pro ochranu osobních údajů.

I přesto, že povinnosti vyplývající z držení cestovního pasu jsou skoro totožná s držení občanského průkazu, jsou zde jasně stanoveny pravidla a povinnosti držitele cestovního dokladu v případech mimořádných událostí, jak je ztráta tohoto dokladu, zničení nebo nálezu dokladu jiného držitele. Je to zcela logický postup a opatření, které souvisí s ochranou nejen držitele cestovního dokladu, ale samotného státu, který

cestovní doklad vydal. Každý držitel musí svůj cestovní doklad chránit před poškozením, ztrátou, odcizením, nesmí s ním neuváženě nakládat, zneužívat nebo jej k zneužití zapůjčit.

Držitel cestovního dokladu má i řadu práv, kdy vedle základního práva na jeho právní ochranu státem, kterého je občanem, má práva na vydání a držení cestovního dokladu, je dále oprávněn u kteréhokoliv orgánu příslušného k vydání tohoto cestovního dokladu nebo u zastupitelského úřadu, s výjimkou konzulárního úřadu vedeného honorárním konzulárním úředníkem, požádat o ověření funkčnosti nosiče dat a správnosti v něm zpracovaných biometrických údajů. V případě zjištění nefunkčnosti nosiče dat s biometrickými údaji, popřípadě nesprávnosti v něm zpracovaných osobních údajů, nebo v případě zjištění nesprávnosti osobních údajů, zpracovaných v cestovním dokladu, má občan právo na vydání nového cestovního dokladu; vydání nového cestovního dokladu v tomto případě podléhá správnímu poplatku pouze tehdy, pokud nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji byla způsobena okolnostmi, o nichž občan prokazatelně věděl, že mohou způsobit poškození nebo nefunkčnost nosiče dat s biometrickými údaji.

Porušení uvedených povinností může být příslušným správním orgánem posouzeno jako přestupek nebo správní delikt. Přestupku se může dopustit pouze fyzická osoba, správní delikt mohou spáchat právnické osoby a podnikající fyzické osoby. „Správní delikt je jedním z druhů právních deliktů. Obecný pojem „správní delikt“ není legálně definován. Nauka správního práva ho používá jako souborný pojem, zahrnující jednotlivé druhy právních deliktů, které se vyskytují v platné právní úpravě“.⁴⁴

⁴⁴ Dušan Hendrych a kolektiv, Správní právo, Obecná část 7. vydání, C.H.BECK, 2009, str. 447

Držitel cestovního dokladu, nebo jiná osoba, která poruší povinnosti plynoucí ze zákona o cestovních dokladech, nebo zákon o ochraně osobních údajů (zákon č. 101/2000 Sb.), se dopustí přestupku tím, že

a) poruší povinnost chránit cestovní doklad před ztrátou, odcizením, poškozením, zničením nebo zneužitím,

b) neoprávněně provede zápis, změnu nebo opravu v cestovním dokladu,

c) se úmyslně vyhne nebo se odmítne podrobit kontrole cestovních dokladů při překračování státních hranic České republiky na hraničním přechodu,

d) při opuštění území České republiky neoprávněně překročí státní hranice bez platného cestovního dokladu,

e) neprodleně neohlásí poškození, zničení, ztrátu, odcizení nebo zneužití cestovního dokladu,

f) neodevzdá neplatný cestovní doklad nebo cestovní doklad, který je zaplněn záznamy,

g) neodevzdá cestovní doklad v případě ohlášení jeho ztráty nebo odcizení, pokud jej poté nalezne nebo získá zpět jiným způsobem,

h) úmyslně zničí, poškodí, odcizí nebo zneužije cestovní doklad,

i) poskytne nebo přijme cestovní doklad jako zástavu nebo odebere cestovní doklad při vstupu do objektu nebo na pozemek,

j) pořídí kopii cestovního dokladu a neprokáže souhlas občana podle, nebo

k) neoprávněně zpracovává údaje zpracované v nosiči dat s biometrickými údaji.

V přestupkovém řízení může být této osobě lze uložit pokutu do 10 000,- Kč při porušení povinností uvedených pod písm. a) až j)); za

přestupek podle písm. k) lze uložit pokutu do 1 000 000,- Kč. Za správní delikt právnické osobě, lze v případech vyjmenovaných zákonem o cestovních dokladech uložit pokutu až do výše 10 000 000,- Kč.

Část E

Schengenský prostor

Schengenská smlouva, která zrušila kontroly na společných hranicích umožňuje společný hraniční režim a společnou imigrační politiku. Je to součást práva EU, na základě kterého byly zrušeny u zemí, které k této smlouvě – obecně nazývané Schengenský prostor – přistoupily.

Schengenskou smlouvu uzavřely Francie, Německo, Belgie, Nizozemsko a Lucembursko 14. června 1985 u lucemburského Schengenu. Dosud ji podepsalo 26 států (všechny členské státy EU kromě Irska, Rumunska, Bulharska a Velké Británie, Island, Norsko a Švýcarsko). 24 států ji již provedlo, takže tvoří Schengenský prostor.⁴⁵

Česká republika jako člen Evropské unie vstoupila do tzv. Schengenského prostoru 21. prosince 2007. Tento den se stal významným pro všechny občany členských zemí EU.

Přístupem k podmínkám Schengenského prostoru byly zrušeny všechny kontroly na hraničních přechodech České republiky. Vzhledem k tomu, že Česká republika je státem vnitroschengenským, má vnější hranice pouze na mezinárodních letištích. Byly odstraněny všechny hraniční kontroly se sousedskými státy, které jsou součástí Schengenského prostoru. V omylu je každý, kdo si myslí, že to znamená cestování bez dokladů.

V rámci Schengenského prostoru je potřeba, aby byl každý cestující občan vybaven platným cestovním dokladem nebo občanským průkazem.

⁴⁵ Vladimír Sládeček/Olga Pouperová a kolektiv, Správní právo-zvláštní část, Leges, s.r.o. Praha 2011, str. 82 a násled.

Otevření Schengenského prostoru se stalo velkou výhodou pro občany tzv. třetích zemí. Tito občané měli cestování ztíženo tím, že pro každou cestu museli žádat o platné vstupní vízu, které díky tomu nepotřebují, aspoň co se týče zemí v Schengenském prostoru.

Mezi země, které patří do Schengenského prostoru, řadíme Českou republiku, Švýcarsko, Norsko, Island, Slovinsko, Polsko, Malta, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Švédsko, Španělsko, Rakousko, Řecko, Belgie, Portugalsko, Dánsko, Nizozemí, Finsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo.

Zajímavostí je, že v souladu s úmluvou o Hospodářském prostoru, jsou Švýcarsko, Island a Norsko země, které nepatří do Evropské unie. I přesto je pro ně platným dokladem občanský průkaz a ne jen cestovní pas. Vychází se ze Směrnice číslo 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, v případě Švýcarska jde i o dvoustranné dohody mezi Švýcarskem a Evropskou unií.

Část F

1. Rodné číslo

Rodné číslo je jedním ze základních identifikačních znaků fyzické osoby, který přesně identifikuje svým kódem konkrétní fyzickou osobu. Historie tohoto jednoznačného číselného identifikátoru fyzické osoby se na území Československa počíná od roku 1946, kdy byl zaveden jako číslo pracovního průkazu vydaného na základě zákona č. 29/1946 Sb., kterým se zavádějí pracovní průkazy. V roce 1948 byl přijat již výše uvedený zákon č. 198/1948 Sb., ze dne 19. července 1948, o občanských průkazech. Na jeho základě vznikl každému občanu Československé republiky staršímu patnácti let nárok na vydání občanského průkazu,

který byl označen číslem. Způsoby tvorby a přidělování tohoto čísla uváděla Směrnice Ministerstva vnitra č. 1130/3-5/10-48-III/634, ze dne 6. října 1948, k provedení zákona č. 198/1948 Sb., o občanských průkazech.

V této směrnici se v části VII. Strana I. průkazu píše: „...číslo průkazu je zavedeno celostátně v dohodě s ministerstvem sociální péče podle evidence Ústřední národní pojišťovny v Praze po vzoru čísel pracovních průkazů. ... Číslo občanského průkazu jest totožné s číslem, které bylo nebo bude žadateli uděleno jako číslo pracovního průkazu podle zák. č. 29/1946 Sb., a proto, ... přeneseme národní výbor vydávající občanský průkaz do tohoto číslo vepsané v pracovním průkazu ... Nemá-li žadatel o vydání občanského průkazu pracovní průkaz, určí národní výbor vydávající občanský průkaz sám tři první části čísla a za účelem určení zbývajících čtvrté části (oddělené lomítkem) učiní přímý dotaz u Ústřední národní pojišťovny⁴⁶

Prvním právním předpisem Československé republiky, ve kterém se pojem „rodné číslo“ vyskytuje, je vyhláška Ministerstva národní bezpečnosti č. 240/1953 Ú. 1., ze dne 27. července 1953, kterou se vydávají podrobnější předpisy o občanských průkazech. Touto vyhláškou byl samotný pojem „rodné číslo“ do československého právního řádu a českého a slovenského jazyka zaveden. Tato vyhláška sice ještě nedefinovala co je to „rodné číslo“, nestanovila ani způsob tvorby či nakládání s rodným číslem, byla však historicky prvním právním předpisem Československé republiky, ve kterém se pojem „rodné číslo“ vyskytuje.

Teprve vyhláška Federálního statistického úřadu č. 55/1976 Sb., ze dne 22. ledna 1976, o rodném čísle, která byla vydána k provedení § 23

⁴⁶ Směrnice Ministerstva vnitra č. 1130/3-5/10-48-III/634, ze dne 6. října 1948

odst. 2 zákona č. 21/1971 Sb., o jednotné soustavě sociálně ekonomických informací, byla prvním právním předpisem, který definoval pojem „rodné číslo“ (tj. jednoznačně stanovil, co rodné číslo je), určil, jak se tvoří, z jakých částí se skládá a kdo a podle jakých pravidel jej přiděluje. Předmětná vyhláška vymezila rovněž okruh osob, jimž je rodné číslo přiděleno, a stanovila instituce, které provádějí opravy a změny rodného čísla.

Zajímavostí však je, že od zavedení jejich užívání neprošel tento institut mnoha změnami a v současné době stále funguje stávající systém jen s drobnými obměnami. Zejména se jedná o číselné zpracování údaje za lomítkem označující narození. To se však nedá říci o využití tohoto identifikátoru fyzické osoby. Rodné číslo se stalo pro naši společnost nepostradatelným údajem, které provází fyzickou osobu od jeho narození a v podstatě není „zlikvidováno“ ani úmrtím. Rodné číslo by mohlo přestat být identifikačním znakem až v roce 2054, kdy dojde ke konci možností výpočtové řady. Předpokládá se však, že do té doby bude identifikace osob zabezpečena jiným, modernějším způsobem. O řadě možností – i v závislosti na bezpečnost osobních údajů – se diskutuje již nyní. Zatím však nebyl vymyšlen bezpečnější postup, odpovídající možnostem České republiky.

Rodné číslo, které je definováno ustanovením § 13 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, jako „....desetimístné číslo, které je dělitelné jedenácti beze zbytku. První dvojčíslí vyjadřuje poslední dvě číslice roku narození, druhé dvojčíslí vyjadřuje měsíc narození, u žen zvýšené o 50, třetí dvojčíslí vyjadřuje den narození. Čtyřmístná koncovka je rozlišujícím znakem obyvatel narozených v tomtéž kalendářním dnu. „⁴⁷, je využito nejen k evidenci obyvatel, ale je na něj navázána veškerá

⁴⁷ § 13 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů

agenda centrální evidence obyvatel, evidence sociálního zabezpečení, evidence správní agendy jako jsou řidičské průkazy a jiné agendy jak obchodního, tak občanského a správního charakteru. Na evidenci rodných čísel a evidenci obyvatel je například postaven volební systém České republiky, branná povinnost osob, nebo registr statutárních zástupců firem.

Částečnou výjimku z výše uvedené definice „rodného čísla“ tvoří rodná čísla přidělená fyzickým osobám narozeným před 1. lednem 1954, které mají stejnou strukturu jako rodná čísla uvedená v odvolávce, jsou však devítimístná s třímístnou koncovkou a nesplňují podmínku dělitelnosti jedenácti. U těchto rodných čísel, docházelo v minulosti k částečným nesrovnalostem a např. kupónová privatizace odhalila několik stovek stejných rodných čísel. V těchto případech pak muselo být vydáno nové rodné číslo, což osobám, kterých se to týkalo, způsobilo řadu problémů např. tím, že museli žádat o výměnu všech osobních dokladů, ve kterých je uvedeno rodné číslo.

Výjimky mohou nastat i v případech, kdy jsou výdejovými místy rodných čísel pro daný kalendářní den v příslušném kalendářním roce vyčerpána veškerá určená rodná čísla. V těchto případech určí Ministerstvo vnitra pro tento den novou, dodatečnou sestavu rodných čísel, pro niž platí, že rodné číslo je desetimístné číslo, které je dělitelné jedenácti beze zbytku. První dvojčíslí vyjadřuje poslední dvě číslice roku narození, druhé dvojčíslí vyjadřuje měsíc narození, u mužů zvýšené o 20, u žen zvýšené o 70, třetí dvojčíslí vyjadřuje den narození. Čtyřmístná koncovka je rozlišujícím znakem obyvatel narozených v tomtéž kalendářním dnu.

Význam rodného čísla zvýrazňuje i skutečnost, že je vedle zákona o evidenci obyvatel chráněn i zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně

osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů. Rodné číslo je považováno tímto zákonem za osobní údaj. Ochrana tohoto identifikátoru, je proto zcela na místě a to z důvodu jeho možného zneužití a to v přímé souvislosti se zneužitím i jiných veřejných listin, kde je vedle jména a příjmení uváděno právě rodné číslo, jako identifikační znak konkrétní fyzické osoby.

Z tohoto důvodu je také zcela logické, že zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), spojuje instituty rodného čísla a evidenci obyvatelstva v jeden zákon.

S rodným číslem je úzce spojen institut „matričních úřadů“. Proto ve své práci úzce navazují na zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. „Matrika je státní evidence narození, uzavření manželství, vzniku registrovaného partnerství a úmrtí fyzických osob na území České republiky a narození, uzavření manželství, vzniku partnerství a úmrtí, k nimž došlo v cizině, jde-li o státní občany České republiky.“⁴⁸

Zákon Matriku dělí na :

- a) matriku narození, pro kterou se vede kniha narození,
- b) matriku manželství, pro kterou se vede kniha manželství,
- c) matriku registrovaného partnerství, pro kterou se vede kniha registrovaného partnerství, a
- d) matriku úmrtí, pro kterou se vede kniha úmrtí.

Právě matrika narození je v hierarchii úřadů veřejné správy místem, kde se zapisují rodná čísla, která se stávají identifikátorem fyzické

⁴⁸ §1 zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a o změně některých souvisejících zákonů.

osoby. Tato rodná čísla se společně s dalším údaji fyzické osoby zapisují do knihy narození a následně i dalších knih, které vede matriční úřad. Působnost na úseku matrik vykonávají:

„a) matriční úřady, kterými jsou obecní úřady, v hlavním městě Praze úřady městských částí, v územně členěných statutárních městech úřady městských obvodů nebo úřady městských částí a pro území vojenských újezdů újezdní úřady¹⁾, které určí a jejich správní obvody vymezí Ministerstvo vnitra prováděcím právním předpisem,

b) obecní úřady obcí s rozšířenou působností (dále jen "úřad s rozšířenou působností")¹⁵

c) krajské úřady, v hlavním městě Praze a ve městech Brně, Ostravě a Plzni magistráty těchto měst (dále jen "krajský úřad"),

d) ministerstvo. „⁴⁹

2. Matriční úřad

Matriční úřad vede v souladu se zákonem

a) matriční knihy,

b) sbírky listin v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

Matriční úřad vede matriční knihy a sbírky listin pro

a) obec, v níž má sídlo, a dále pro obce patřící do jeho správního obvodu vymezeného prováděcím právním předpisem a

b) území vojenského újezdu.

V hlavním městě Praze a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň vede matriční úřad matriční knihy a sbírky listin pro městskou část nebo

⁴⁹ § 2 odst. 1 zákona č.. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a o změně některých souvisejících zákonů.

městský obvod, v němž má sídlo, a pro další městské části nebo městské obvody ve svém správním obvodu vymezeném prováděcím právním předpisem.

2.1. Matriční knihy, do kterých se zapisuje narození, uzavření manželství, registrované partnerství a úmrtí občanů, ke kterým došlo v cizině, vede Úřad městské části Brno-střed jako "zvláštní matriku".

Vedení matričních knih a úkony zabezpečované v souvislosti s vedením matričních knih jsou výkonem státní správy.

Úřad s rozšířenou působností, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností – jinak nazývané obce III. stupně - jsou mezičlánkem přenesené působnosti státní správy mezi krajskými úřady a obecními úřady. Jejich vznik se datuje se zánikem okresních úřadů, ze kterých v řadě případů přešla agendy právě na tyto úřady. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností mají oproti ostatním obecním úřadům některé oblasti působnosti navíc, a to nejen pro svůj vlastní, základní správní obvod, ale zpravidla i pro další obce v okolí.

Úřad s rozšířenou působností provádí kontrolu vedení matričních knih a sbírek listin, a to u všech matričních úřadů ve svém územním obvodu nejméně jednou ročně.

Úřad s rozšířenou působností provádí ve vyjmenovaných případech ověřování rodných, oddacích a úmrtních listů, které se také nazývají jako "matriční doklad", vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství a potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize, vydaných matričními úřady, které jsou zařazeny do jeho správního obvodu.

Dále tento úřad s rozšířenou působností vede a aktualizuje sbírku listin a vede a aktualizuje druhopisy matričních knih vedených do 31.

prosince 1958 pro matriční úřady zařazené v jeho správním obvodu.

Zákon o matrikách přesně vymezuje úkoly matričních úřadů na jednotlivých stupních v hierarchii státní správy. Ministerstvo vnitra jako ústřední správní úřad v oblasti vedení matrik kontroluje výkon přenesené působnosti na tomto úseku u matričních úřadů, obecních úřadů s rozšířenou působností a také kontroluje činnost krajských úřadů. Krajský úřad provádí nejméně jednou ročně kontrolu vedení matričních knih a sbírek listin u úřadů s rozšířenou působností ve svém správním obvodu.⁵⁰ Krajský úřad dále ověřuje další doklady stanovené mu zákonem. Obecní úřad s rozšířenou působností provádí nejméně jednou ročně kontrolu vedení matričních knih a sbírek listin u matričních úřadů ve svém správním obvodu.

Narození dítěte je povinno oznámit matričnímu úřadu poskytovatel zdravotnických služeb, v němž byl porod ukončen; nebyl-li porod ukončen u poskytovatele zdravotnických služeb, oznámí narození lékař, který jako první poskytl při porodu nebo po porodu zdravotní péči.

Nedošlo-li k oznámení podle předcházejícího odstavce, narození je povinen oznámit matričnímu úřadu jeden z rodičů, popřípadě jeho zákonný zástupce, nebo soudem ustanovený opatrovník.

Velmi sporné je ustanovení § 15 odst. 3 zákona č. 301/2000 Sb., která ukládá povinnost neurčité osobě, oznámit matričnímu úřadu narození dítěte v případech, kdy to neučiní jak zdravotnické zařízení, lékař, jeden z rodičů nebo opatrovník. Toto neoznámení uváděných subjektů nebo osob, nemusí být osobě, která o narození věděla známo.

Zákon stanoví lhůty, do kterých mají povinní oznámení uskutečnit. Matrika pak zabezpečí zápisy o narození, které se zapisují do knihy

⁵⁰ Vladimír Sládeček/Olga Pouperová a kolektiv, Správní právo-zvláštní část, Leges, s.r.o. Praha 2011

narození a na základě kterých je pak přiděleno rodné číslo.

Do knihy narození se zapisuje

- a) jméno, popřípadě jména a příjmení dítěte,
- b) den, měsíc a rok narození dítěte,
- c) rodné číslo, místo narození a pohlaví dítěte,
- d) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, data a místa narození, rodná čísla, státní občanství a místo trvalého pobytu rodičů,
- e) datum zápisu a podpis matrikáře.

Údaje uvedené v písm. d) se do knihy narození nezapisují v případě, že matka dítěte požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem, což ji připouští zákon o rodině. Písemné hlášení o narození dítěte, jehož matka požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem, obsahuje informaci, že se jedná o takový případ.

Zákon o matrikách dále stanoví náležitosti a dokumenty, které je nutno předložit pro provedení zápisu novorozence do knihy narození v případě manželství a v případech, kdy došlo k narození dítěte mimo manželství. V případech hodných zvláštního zřetele, zejména u osoby, která žádá o udělení azylu na území České republiky, může matriční úřad připustit nahrazení dokladů uvedených v zákoně čestným prohlášením rodičů, nebo jednoho z nich.

3. Registr rodných čísel

Registr je informačním systémem veřejné správy, který je samostatnou funkční částí informačního systému, v němž jsou využívána veškerá rodná čísla a další pomocné související údaje. Registr vytváří

technické podmínky pro určování, předávání, přidělování, ověřování, osvědčování, provádění změn rodných čísel a vedení jejich evidence.

Ve vztahu k registru rodných čísel je zajímavý rozsudek Nejvyššího správního soudu vedený pod sp. zn. 4 Aps 1/2010-113, který „Podle názoru Nejvyššího správního soudu, vysloveného ve zmíněném rozsudku ze dne 21. 1. 2009, je třeba vycházet z toho, že podle § 13b odst. 5 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jsou rodná čísla v registru rodných čísel vedena jako přehled dat s výlučnou informační hodnotou. Výlučná informační hodnota údajů obsažených v registru rodných čísel přitom znamená, že tyto údaje mají ze zákona přednost před údaji pocházejícími z jiných zdrojů, včetně veřejných listin.“

V souladu s ustanovením § 13b zákona o evidenci obyvatelstva „Ministerstvo spravuje a pro účely tvorby, určování, předávání, přidělování, ověřování, osvědčování a provádění změn rodných čísel zpracovává registr rodných čísel. Registr obsahuje veškerá určená rodná čísla podle tohoto zákona i podle dříve platných právních předpisů.

Registr pro účely zpracování všech údajů využívá zákonem stanovené systémy a evidence, které zahrnují systémové údaje o fyzických osobách, ale i určená rodná čísla, přidělená rodná čísla a aktuálně nepřidělená určená rodná čísla.

Ministerstvo předává z registru výdejovým místům sestavy pro individuální přidělení rodného čísla fyzickým osobám. Výdejová místa, vyjma zvláštní matriky, předají nejpozději do 10 dnů po ukončení kalendářního měsíce ministerstvu vyplněné sestavy zpracované za každý příslušný kalendářní měsíc. Zvláštní matrika předá ministerstvu vyplněné sestavy zpracované v příslušném kalendářním čtvrtletí vždy nejpozději do 10 dnů po ukončení tohoto kalendářního čtvrtletí. Vyplněné sestavy předávají výdejová místa ministerstvu ve formě, v jaké jim sestavy

poskytlo. Technický způsob předávání vyplněných sestav ministerstvu stanoví prováděcí právní předpis.

4. Výdejové místo – doklad o přiděleném rodném čísle

Výdejové místo můžeme v souladu se zákonem o evidenci obyvatel charakterizovat jako místo, které je zapisovatelem údajů do registru o rodném čísle, které přidělilo.

Ustanovení § 14 zákona o evidenci obyvatel jasně stanoví, že se jedná o:

a) matriční úřad, který přiděluje rodná čísla fyzickým osobám narozeným na území České republiky,

b) zvláštní matriku, která přiděluje rodná čísla občanům narozeným v zahraničí, s výjimkou případů, kdy došlo k matriční události před 1. lednem 1950, a pokud tato matriční událost byla zapsaná podle právních předpisů platných v době provedení zápisu do matriční knihy, kterou nyní vede matriční úřad na území České republiky,

c) Policii České republiky, která přiděluje rodná čísla cizincům s povolením k pobytu na území České republiky, kterým toto povolení podle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

d) Ministerstvo vnitra;

Dokladem o přiděleném rodném čísle je zejména rodný list fyzické osoby. Zákon o evidenci obyvatelstva však připouští i další doklady, které mohou být předloženy jako doklad o přiděleném rodném čísle. I v těchto taxativně vyjmenovaných případech se jedná o doklady, do kterých v souladu se speciálními zákony bylo rodné číslo zapsáno na základě rodného listu.

Mezi další doklady, které mohou být předloženy, jako doklad o přiděleném rodném čísle zákon uvádí:

- a) doklad o partnerství, oddací list nebo úmrtní list, na němž je uvedeno rodné číslo nositele rodného čísla,
- b) samostatný doklad o přiděleném rodném čísle vydaný a potvrzený příslušným výdejovým místem nebo doklad o přiděleném rodném čísle vydaný Českou správou sociálního zabezpečení před 1. lednem 2003 (dále jen "doklad o rodném čísle "),
- c) občanský průkaz,
- d) cestovní doklad, pokud je v něm uvedeno rodné číslo,
- e) průkaz o povolení k pobytu cizince, potvrzení o přechodném pobytu na území České republiky občana Evropské unie, průkaz o pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie a průkaz o povolení k trvalému pobytu občana Evropské unie, nebo
- f) průkaz povolení k pobytu azylanta nebo průkaz oprávnění k pobytu osoby požívající doplňkové ochrany.

5. Přidělení rodného čísla

Jak sem uvedla výše, rodná čísla spadají do úzce vymezené oblasti veřejné správy. Je však nutné na ně vztáhnout obecné principy týkající se ústavních zásad a práv. Jedná se především o zásadu rovnosti, protože rodné číslo je přiděleno každému občanu České republiky ať už při narození, nebo při získání občanství, a dokonce i cizincům, kteří splnili zákonem stanovené podmínky.

Platí zde také jedna z nejdůležitějších zásad, zásada legality. Legalita v nejobecnější rovině znamená především vázanost subjektu právem - v mezích zákona. Zásada legality je zárukou toho, že ukládání oprávnění subjektům nebo omezování práv fyzických osob se děje pouze v souladu se zákonem a v jeho mezích.

Matriční úřady přidělují rodná čísla *všem fyzickým osobám, které se narodily na území České republiky* na území jejich správní působnosti. Tento proces je tedy spojen s narozením nového občana České republiky automaticky. Podoba rodného čísla je stanovena zákonem a je možné pozitivně konstatovat, že od dob, kdy bylo vytvoření rodného čísla dáno do gesce Ministerstvu vnitra, stalo se identifikačním údajem fyzické osoby v pravém slova smyslu, a ne jen statistickým údajem, kterým byl v prvopočátku jeho vzniku a vytvoření.

Rodné číslo je jen jedno. Ze zákona o evidenci obyvatel nemohou mít dvě fyzické osoby stejné rodné číslo, i když jsem v předcházejícím textu uvedla, že k tomu v minulosti docházelo.

Všechna rodná čísla, ať už devítimístná nebo desetimístná mají však stejnou strukturu prvních šesti čísel. Prvních šest čísel je vlastně kód, jednoduše vytvořený z data narození každé fyzické osoby. První dvě číslice vyjadřují poslední dvě čísla roku narození, pátá a šestá číslice den narození. Složitější je to u třetí a čtvrté číslice základního šestičíslí označující měsíc narození. U mužů se tato čísla v rámci rodného čísla zapisují v původní podobě, u žen je číslo označující měsíc narození zvětšeno o 50. Takže žena, která se narodila například 1. dubna 1990, má prvních šest číslic rodného čísla v podobě 905401 a žena, která se narodila například 1. prosince 1990, má prvních šest číslic rodného čísla v podobě 906201. Důvodem pro takové odlišování je stanovení jasných a neměnných pravidel, a matematických výpočtů. Je otázkou několika matematických výpočtů, abychom zjistili, kolik by mohlo být vydáno desetimístných čísel beze zbytku dělitelných jedenácti, jejichž prvních šest číslic by bylo stejných. Pokud je však jedna z prvních šesti číslic odlišena, dává nám to při kombinování takových čísel mnohem větší prostor. Změna označující rok a den narození je nemyslitelná, protože

základní kód by přestal dávat smysl, kdežto měsíců v roce je pouze 12 a první číslo z dvojčíslí označující měsíc stejně ve více než 83% začíná nulou. Důvod proč dochází k přidělování takto změněných číselných kódů na základě pohlaví je nasnadě: je to nejjednodušší.

V případě, že by se i přes tento systém nedostávalo pro daný den rodných čísel, určí ministerstvo novou sestavu rodných čísel podle výše uvedených pravidel, jen dvojčíslí vyjadřující měsíc narození bude u mužů zvýšeno o 20 a u žen o 70.

Zákon o evidenci obyvatel, ve svém ustanovení § 16 poměrně skromně stanoví, komu se rodné číslo přiděluje. Rodné číslo přidělí výdejové místo:

- a) fyzické osobě při narození nebo osvojení,
- b) občanu, který dosud rodné číslo neměl,
- c) cizinci s povolením k pobytu na území České republiky,
- d) cizinci, kterému byla na území České republiky udělena mezinárodní ochrana formou azylu nebo doplňkové ochrany, v souladu se zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů,
- e) cizinci, který o přidělení rodného čísla požádal pro splnění podmínek podle zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, popřípadě fyzické osobě, pro kterou o přidělení rodného čísla požádala Česká správa sociálního zabezpečení nebo okresní správa sociálního zabezpečení podle § 4 písm. h) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Přidělení rodného čísla podle ustanovení § 16 písm. a), b), c) a d) - (přidělení rodného čísla) a § 17 odst. 2 - (změna rodného čísla) výdejové místo fyzické osobě rodné číslo přidělí z moci úřední.

5.1. Přidělení rodného číslo cizinci

V posledních letech se množí stále více žádostí o přidělení rodného čísla cizinci, který má na území České republiky povolen pobyt. Tyto žádosti jsou zcela logické a jsou reakcí na umožnění volného pobytu v zemích Schengenského prostoru, tzv. třetímu světu a v řadě případů je to i důsledek zvýšené migrace osob ve Světě vůbec. Cizinci s povolením k pobytu na území České republiky, je výdejovým místem přiděleno rodné číslo na základě písemné, odůvodněné žádosti, která obsahuje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, jejich případné změny,
- b) rodné příjmení,
- c) den, měsíc a rok narození,
- d) místo a okres narození; pokud se fyzická osoba narodila v cizině, místo narození a stát, na jehož území se narodila,
- e) pohlaví,
- f) státní občanství.

Žádost o přidělení rodného čísla musí být sepsána v českém jazyce nebo opatřena úředně ověřeným překladem, musí obsahovat úředně ověřený podpis žadatele, pokud ji žadatel nepodepisuje před zaměstnancem výdejového místa. Úředně ověřený podpis žadatele se nevyžaduje, podala-li žádost o přidělení rodného čísla Česká správa sociálního zabezpečení nebo okresní správa sociálního zabezpečení.

K žádosti o přidělení rodného čísla připojí žadatel kopii dokladu o datu a místě narození a státním občanství; je-li tento doklad vyhotoven v jiném než českém jazyce, přiloží k němu jeho úřední překlad do jazyka českého. Je-li žadatelem o přidělení rodného čísla Česká správa sociálního zabezpečení nebo okresní správa sociálního zabezpečení podle zvláštního právního předpisu, nahrazuje úřední překlad dokladu podle věty první překlad provedený Českou správou sociálního zabezpečení

nebo okresní správou sociálního zabezpečení. Česká správa sociálního zabezpečení nebo okresní správa sociálního zabezpečení připojí k žádosti o přidělení rodného čísla adresu pro doručování fyzické osoby, pro niž o rodné číslo žádá podle § 16 písm. e) zákona.

5.2. Změna, ověření a osvědčení rodného čísla

Vzhledem k tomu, že veškerá činnost společnosti je závislá na práci fyzických osob, může docházet při zadávání údajů do informačního systému k chybám jednotlivců. Je nutné toto brát v úvahu a zabezpečit zákonný postup při zmírnění následků těchto chybných postupů a jejich odstranění. To plně platí i o technologickém zpracování údajů, které vyústí v konečné přidělení rodného čísla. V těchto případech je nutné provedení změny rodného čísla a konkrétní fyzické osobě se musí přidělit rodné číslo nové.

Za chybu se pokládá to, že fyzické osobě bylo přiděleno rodné číslo chybné, například chybně sestavené tak, že není dělitelné jedenácti nebo nesplňuje jinou základní podmínku. Chybou je také to, že fyzické osobě bylo přiděleno takové rodné číslo, které již bylo přiděleno fyzické osobě jiné. Jak již bylo uvedeno výše, v době probíhající kupónové privatizace se objevilo několik stovek zdvojených rodných čísel, což bylo dáno především nedokonalostí systému celého přidělování rodných čísel v minulosti. Týkalo se to většinou starších občanům.

Za změnu okolností považuje zákon nezrušitelné osvojení fyzické osoby a na základě této skutečnosti je nutné této osobě přidělit nové rodné číslo. Změnou okolností, kterou zákon uvádí je i změna pohlaví fyzické osoby, a proto je ze zákona takové osobě přiděleno nové rodné číslo. Změna rodného čísla v tomto případě je nutná, což vyplývá ze samotné podoby rodného čísla, protože z rozlišující číslice v prostředním

dvojčíslí prvních šesti čísel je poznat, zda nositelem rodného čísla je muž nebo žena a v případě změny pohlaví by rodné číslo v původním stavu způsobovalo zmatek a navíc by se stalo nositelem natolik osobní a soukromé informace, na kterou se vztahuje úprava týkající se ochrany citlivých údajů.

Ověřování rodného čísla provádí ministerstvo na žádost nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce v případě, že má pochybnosti o jeho správnosti nebo jedinečnosti. Ministerstvo rodné číslo ověří v registru, přičemž zároveň prověřuje postup výdejového místa při přidělování rodného čísla, a o výsledku uvědomí žadatele. Pokud by se stalo, že rodné číslo je chybné nebo duplicitní, tedy že existuje ještě minimálně jedna fyzická osoba, která má stejné rodné číslo, provede ministerstvo změnu rodného čísla a oznámí to nejen žadateli, ale i osobě, která má duplicitní rodné číslo. O ověření rodného čísla se provádí záznam v registru.

Ověřování rodného čísla provádí ministerstvo na žádost také v případě, že fyzická osoba se nemůže žádným způsobem prokázat jako nositel rodného čísla, tedy že nedisponuje žádným z dokladů o rodném čísle. Pokud ministerstvo zjistí, že rodné číslo bylo žadateli skutečně přiděleno, vydá doklad o rodném čísle, který obsahuje údaje o nositeli, přidělené rodné číslo, kým bylo přiděleno a datum jeho přidělení. O vydání dokladu o rodném čísle je veden záznam do registru.

Samotný zákon změnu rodného čísla odůvodňuje následovně. Změnou rodného čísla se rozumí přidělení nového rodného čísla (§ 17). Ta se provede v případě, kdy:

a) totožné rodné číslo bylo přiděleno dvěma nebo více nositelům rodného čísla,

- b) bylo přiděleno chybné rodné číslo,
- c) došlo k osvojení, nebo
- d) došlo ke změně pohlaví.

Zákon však pamatuje i na případy, kdy se tato změna neprovede. To je v případě, „ *kdy fyzická osoba užívá namísto rodného čísla desetimístné nebo devítimístné číslo, které podle definice rodného čísla uvedené v § 13 odst. 3 a 4 zákona o evidenci obyvatel odpovídá datu jejího narození, o němž však vznikly pochybnosti, že jeho číselná podoba byla vytvořena nesprávným přepisem rodného čísla provedeným orgány veřejné moci do osobních a úředních dokladů a dalších listin, pokud*

- a) neprokáže se, že užívané číslo je rodným číslem jiné fyzické osoby,*
- b fyzická osoba písemně prohlásí, že nežádá provedení změny užívaného čísla na nové rodné číslo.“*⁵¹

Zákon pamatuje i na případy zjištění dvou užívaných rodných čísel. V těchto případech ministerstvo do registru provede záznam o užívaném čísle fyzické osoby a v případě, že užívané číslo je totožné s rodným číslem, které je v sestavách vedené jako dosud nepřidělené, toto rodné číslo ze sestav vyřadí.

Pokud se prokáže, že užívané číslo je rodným číslem jiné fyzické osoby, provede se u této osoby změna užívaného rodného čísla podle zákona.

Změna rodného čísla se neprovede v případech, kdy 2 nebo více fyzických osob téhož pohlaví, narozených téhož dne, měsíce a roku téže matce, užívá namísto přiděleného rodného čísla devítimístné nebo desetimístné číslo, které podle definice rodného čísla uvedené v § 13

⁵¹ § 17 odst. 3 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel

odst. 3 a 4 zákona, odpovídá datu jejich narození, a jehož číselná podoba byla vytvořena nesprávným přepisem rodného čísla do osobních a úředních dokladů a dalších listin, provedeným orgány veřejné moci vzájemnou záměnou rodných čísel těchto fyzických osob, pokud každá z fyzických osob písemně prohlásí, že nežádá provedení změny užívaného čísla na nové rodné číslo.

Změnu rodného čísla provádí výdejové místo, které přidělilo původní rodné číslo. Změny rodných čísel přidělených před účinností zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, zajišťuje ministerstvo.

Výše jsem uvedla, že mezi práva fyzických osob, kterým bylo přiděleno rodné číslo, byl jim vystaven občanský průkaz a cestovní doklad, je i právo této fyzické osoby na ověřování údajů v těchto dokladech. Mezi tato práva patří i ověřování rodného čísla, jeho správnosti a zejména prokázání se rodným číslem v případech, kdy sám nevlastní žádný doklad o prokázání svého rodného čísla. Tyto případy se mohou stát např. při nenadálých živelných pohromách, kdy fyzická osoba přijde o veškerý svůj majetek a doklady, při vykradení a odcizení dokumentů z jeho domu, bytu nebo ubytovacího zařízení atd. V těchto případech musí fyzická osoby žádající o ověřování a následně o osvědčení rodného čísla požádat ministerstvo o ověření rodného čísla v registru a osvědčení tohoto čísla.

Žádost o ověření rodného čísla musí obsahovat :

a) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, místo a okres narození nositele rodného čísla, o ověření jehož rodného čísla je žádáno; u nositele rodného čísla narozeného v cizině místo narození a stát, na

jehož území se narodil,

b) označení výdejového místa, které nositeli rodného čísla rodné číslo, o jehož ověření je žádáno, přidělilo, pokud je výdejové místo žadateli známo,

c) charakteristiku skutečností, pro něž je podávána žádost o ověření rodného čísla,

d) adresu místa trvalého nebo jiného pobytu anebo bydliště v cizině nositele rodného čísla, o ověření jehož rodného čísla je žádáno; podávají-li za nositele rodného čísla žádost jeho zákonný zástupce, uvede se též jméno, popřípadě jména, příjmení a adresa místa trvalého pobytu nebo jiného pobytu anebo bydliště v cizině zákonného zástupce nositele rodného čísla,

e) datum sepsání žádosti,

f) podpis nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce, který žádost o ověření rodného čísla podává.

K žádosti připojí žadatel o ověření kopii rodného listu nositele rodného čísla, o jehož ověření je žádáno, popřípadě jiný doklad o datu a místě jeho narození; je-li tento doklad vyhotoven v jiném než českém jazyce, přiloží se k němu jeho úřední překlad do jazyka českého. K žádosti se rovněž přikládá kopie občanského průkazu nebo cestovního dokladu nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce, který je žadatelem o ověření.

Ministerstvo na základě údajů vedených v registru ověří správnost uvedeného výdejového místa, které nositeli rodného čísla rodné číslo vydalo, a ve spolupráci se zjištěným skutečným výdejovým místem pak ověří, zda rodné číslo uvedené v žádosti je správné a je přiděleno nositeli rodného čísla, který je uveden v žádosti. Na základě zjištěných skutečností ministerstvo žadateli o ověření sdělí, že rodné číslo je správné, anebo že nositeli rodného čísla bylo přiděleno rodné číslo chybné anebo rodné číslo, které bylo současně přiděleno jinému nositeli

rodného čísla. V případě zjištěné chyby v rodném čísle anebo jeho nejedinečnosti ministerstvo provede změnu rodného čísla podle ustanovení § 17 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona a oznámí tuto skutečnost žadateli o ověření a zjištěnému nositeli duplicitního rodného čísla.

Sdělení o ověření rodného čísla musí být (s ohledem na ochranu osobních údajů fyzické osoby) žadateli o ověření doručeno do vlastních rukou.

Žádost o osvědčení rodného čísla musí obsahovat

a) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, místo a okres narození nositele rodného čísla, o osvědčení jehož rodného čísla je žádáno; u nositele rodného čísla narozeného v cizině místo narození a stát, na jehož území se narodil,

b) označení výdejového místa, které nositeli rodného čísla rodné číslo, o jehož osvědčení je žádáno, přidělilo, pokud je výdejové místo žadateli známo,

c) charakteristiku skutečností, pro něž je podávána žádost o osvědčení rodného čísla,

d) adresu místa trvalého nebo jiného pobytu anebo bydliště v cizině nositele rodného čísla, o osvědčení jehož rodného čísla je žádáno; podává-li za nositele rodného čísla žádost jeho zákonný zástupce, uvede se též jméno, popřípadě jména, příjmení a adresa místa trvalého pobytu nebo jiného pobytu anebo bydliště v cizině zákonného zástupce nositele rodného čísla,

e) datum sepsání žádosti,

f) podpis nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce, který žádost o osvědčení rodného čísla podává.

I k této žádosti připojí žadatel o osvědčení rodného čísla kopii rodného listu nositele rodného čísla, o jehož osvědčení je žádáno,

popřípadě jiný doklad o datu a místě jeho narození; je-li tento doklad vyhotoven v jiném než českém jazyce, přiloží se k němu jeho úřední překlad do jazyka českého. K žádosti se rovněž přikládá doklad o státním občanství nositele rodného čísla.

Ministerstvo na základě údajů vedených v registru prověří správnost postupu výdejového místa, které nositeli rodného čísla rodné číslo vydalo, a ve spolupráci se zjištěným skutečným výdejovým místem pak ověří, zda nositeli rodného čísla

a) bylo přiděleno rodné číslo uvedené v žádosti o osvědčení rodného čísla,

b) bylo přiděleno jiné rodné číslo než uvedené v žádosti o osvědčení, nebo

c) rodné číslo přiděleno nebylo.

V případech uvedených v písmenech a) a b) pak ministerstvo vydá doklad o rodném čísle, ve kterém kromě nositele rodného čísla a jemu přiděleného správného čísla současně osvědčí, kým bylo rodné číslo přiděleno, a datum jeho přidělení.

I v tomto případě je doklad o rodném čísle žadateli o osvědčení doručen do vlastních rukou.

V případě, že nositel rodného čísla nemůže doložit, že byla provedena změna jemu přiděleného rodného čísla, písemně požádá ministerstvo o potvrzení této změny. I tato žádost o potvrzení změny rodného čísla obsahuje náležitosti, které jsou taxativně uvedeny v zákoně o evidenci obyvatel.

K žádosti se připojí kopie rodného listu nositele rodného čísla, popřípadě kopie jiného dokladu o datu a místě jeho narození; je-li tento doklad vyhotoven v jiném než českém jazyce, přiloží se k němu jeho úřední překlad do českého jazyka. K žádosti se rovněž přikládá kopie

občanského průkazu nebo cestovního dokladu nositele rodného čísla nebo jeho zákonného zástupce, který je žadatelem o potvrzení změny rodného čísla.

Potvrzení o změně rodného čísla musí být žadateli o potvrzení změny rodného čísla taktéž doručeno do vlastních rukou.

6. Správní delikty

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, pamatuje ve svých ustanovení i na řešení přestupků a jiných správních deliktů při vedení a užívání informačního systému. Má se zde na mysli informačního systému, o kterém bylo psáno výše a který se týká tohoto konkrétního zákona.

Přestupkem můžeme charakterizovat jako **zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti** a je za přestupek výslovně označeno v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích nebo v jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin. Přestupek musí být projednán v režimu správního řádu, ale i zákona o přestupcích. Na projednání správního deliktu se vztahuje pouze správní řád. Přestupku se na rozdíl od správního deliktu může dopustit pouze fyzická osoba (občan), správního deliktu však naproti tomu též osoba právnická (firmy, organizace, společnosti). V drtivé většině případů je právě porušení ze strany fyzické osoby nazýváno přestupkem, při deliktech právnických osob mluvíme o správních deliktech. Rozdíl bývá zpravidla i ve výši možných pokut. Za správní delikty většinou hrozí mnohonásobně vyšší sankce než za přestupky.

Praktický význam má toto rozdělení již ve způsobu projednání věci. Zákon zde jasně definuje, který správní orgán je příslušný k projednání

přestupku anebo jiného správního deliktu. Tento postup je zvolen proto, že o přestupku, který souvisí se součinností fyzické osoby při zabezpečení správního řízení ve věcech rodných čísel, nebo evidence obyvatel, je informován přímo tento správní úřad.

6.1. Přestupek

Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) příslušnému správnímu úřadu (ministerstvu nebo příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností) ve lhůtě jím stanovené nepředloží požadované doklady pro ověření správnosti a úplnosti údajů vedených v informačním systému,
- b) ministerstvu nebo příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností předloží k ověření údajů vedených v informačním systému neoprávněně pozměněné nebo padělané doklady,
- c) ministerstvu nebo příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností ohlásí nepravdivé údaje k jejich zavedení do informačního systému, nebo
- d) neoprávněně nakládá s rodným číslem jiné fyzické osoby.

Za přestupek podle písm. a) lze uložit pokutu do 25 000,- Kč, za přestupek podle ostatních písmen pokutu do 100 000,- Kč.

Výše uvedené přestupky projednávají v přenesené působnosti obecní úřady obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze úřady městských částí určené Statutem hlavního města Prahy příslušné podle místa pobytu obyvatele, který se jich dopustil.

Výnos pokut uložených podle odstavce 1 je příjmem obce s

rozšířenou působností, jejíž obecní úřad pokutu uložil, v hlavním městě Praze je příjmem městské části, jejíž úřad pokutu uložil.

Tak jak bylo uvedeno výše, při projednávání přestupků u občanských průkazů a cestovních dokladů, i v řešení přestupků ve věcech rodných čísel a informačního systému, řídí se postup jejich projednání zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

6.2. Správní delikt

Jiného správního deliktu se dopustí právnická osoba, která

- a) neoprávněně nakládá s rodným číslem, nebo
- b) neoprávněně využívá rodná čísla.

Za správní delikt podle písm. a) se uloží pokuta do 1 000 000,- Kč a za správní delikt podle písm. b) pokutu do 10 000 000,- Kč.

Právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

Při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán.

Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednává podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, Úřad pro ochranu osobních údajů /ÚOOÚ/. Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

Zde je nutné konstatovat, že právě pro porušení ochrany osobních a citlivých údajů, dochází k poměrně velkému množství řízení s ÚOOÚ. Řada sporů, které se týkají kompetentnosti ukládání správního deliktu za porušení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších změn, končí u soudů. Mnohdy se jedná o odvolání subjektu, kterému byl ÚOOÚ uložena pokuta za porušení výše uvedeného zákona soudům, pro – dle názoru žalobce – nekompetenčnost tohoto úřadu. Usnesení Ústavního soudu ÚS 143/02, ze dne 28. srpna 2002 jasně tyto pochybnosti žalobců odmítá. Ústavní soud jasně deklaruje, že „Nabytím účinnosti zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, (dnem 1.6.2000) a zřízením Úřadu pro ochranu osobních údajů (§2) došlo ke změně kompetencí, neboť oblast ochrany osobních údajů byla svěřena primárně do působnosti zmíněného Úřadu“⁵².
.odvolávka na ÚS 143/2002

Tento princip lze vysledovat i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16.7.2008 č.j. 1 As36/2008-77, který řešil spor správního deliktu exekutora, který podle § 45 odst. 1 písm. c zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, naplnil podmínky správního deliktu tím, že zveřejnil v usnesení o ceně nemovitostí rodné číslo povinného. Obdobně hodnotil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č.j. 7 As 58/2002-40 postup knihovny, která zpracovávala rodné čísla v rozporu s dikcí zákona o ochraně osobních údajů.

Vzhledem k tomu, že cílem této práce není podrobné zdůvodňování zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ve znění pozdějších změn, nejsou uváděny další judikáty, řešící tuto oblast spojenou s ochranou rodných čísel.

⁵² Usnesení US ČR 143/02

Část G

1. Závěr

Téma diplomové práce, **občanské průkazy, cestovní doklady, rodná čísla**, je, jak jsem uvedla již v úvodu práce velice zajímavé. Se všemi těmito instituty a v podstatě setkáváme každý den. Zákony, které jsem ke své práci použila a v řadě případů doslova citovala, ukládají každému občanovi České republiky ale i cizinci, aby s těmito instituty – zejména pak doklady – zacházel jako s veřejnou listinou, která má své poslání. Musím přiznat, že výběr tématu byl jednodušší než samotné zpracování diplomové práce. Rozsah právních institutů, které jsou obsaženy v legislativě, na kterou jsem se musela ve své práci zaměřit je tak veliký, že jsem byla touto právní úpravou velice překvapena. Opakem pak při samotné tvorbě práce byl fakt, že k danému tématu není dostatek odborné literatury a ani judikátů, které by mi při psaní této práce byly k pomoci.

Zajímavé bylo při psaní diplomové práce historické seznámení se vznikem a rozvojem jak občanských průkazů, tak cestovních dokladů. Je možné prohlásit, že jsem byla překvapena „mládím“ těchto dokumentů, zejména s ohledem na historii práva a naopak velkým rozvojem technologie výroby těchto dokumentů v moderních dějinách České republiky. Bohužel tento rozvoj mnohdy předběhl realitu platnosti těchto dokumentů, zejména občanských průkazů, kdy musíme připustit, že stávající platnost několika vzorů těchto dokumentů dělá mnohdy řadu problémů v identifikaci jejich držitelů. To platí i o skutečnosti, že rozvoj technologie výroby dokumentů a snaha o zabezpečení bezpečnostních prvků do těchto dokumentů je tak rychlá, že na ni mnohdy nelze technicky připravit ani speciální odborné správní pracoviště. Otázkou je, jak daleko se bude vyvíjet technologický proces výroby těchto dokumentů, když v rámci Evropy je v podstatě bezhraniční a bezcelní pohyb. Namátkové kontroly a identifikace osob, ztrácí postupně na

významu.

Větší část práce jsem věnovala rodnému číslu, se kterým se sice setkáváme dnes a denně, ale přesto může někdy právní úprava překvapit, co se týče rozsahu nebo smyslu jeho využívání. Snažila jsem se popsat a rozebrat klíčové pojmy, které s danou problematikou souvisí. Protože problematika rodných čísel je veskrze podřazena pod vnitřní správu, bylo nutné nejdříve vymezit pojem vnitřní správa. Jsem si vědoma toho, že jsem se více nevěnovala orgánům státní správy a jejich kompetencím. Zaměřila jsem se pouze na instituty a části zákonů, které jsou pro danou práci zásadní, i když je nutné zdůraznit, že v dané legislativě není nic, co by tam nebylo potřebné. Další pojmy jako informační systém, identifikátor fyzických osob, evidence a osobní údaj se přímo vztahují k danému tématu a jejich vymezení dalo celé práci jasné hranice. Co se týče úpravy v zákoně, nejsou rodná čísla předmětem samostatného zákona, jsou spojeny s evidencí obyvatel. Přesto jsem se evidenci obyvatel jako takové snažila vyhnout a zaměřila se na rodná čísla a institut matriky.

Část o matrikách, resp. stručný náhled do problematiky, byla zařazena do diplomové práce hlavně z důvodu celé systematiky práce. Celá práce je založena na právní úpravě, kdy každá část tématu diplomové práce má svůj vlastní a speciální zákon. K tomu je nutné podotknout, že jako červená nit se všemi těmi zákony prolíná otázka bezpečnosti a ochrany jak občanských průkazů, tak cestovních dokladů, a v neposlední řadě ochrana rodných čísel, jako osobního údaje fyzické osoby. Přesto, že jsem do diplomové práce nezařadila kapitolu věnovanou ochraně osobních údajů, která by popisovala speciální zákon o ochraně osobních údajů, jsem přesvědčena, že zmínky o tomto zákonu jsou zde zahrnuty a adekvátně jsou zasazeny v částech, které se týkají ochrany jak veřejných listin, tak osobních údajů. Je mi zcela jasné, že samotné postavení Úřadu pro ochranu osobních údajů je v současné době nedílnou součástí práva a s problematikou rodných čísel neoddělitelně

souvisí.

Pokud si ještě na závěr vše shrneme, tak rodné číslo je vlastní všem fyzickým osobám, které splňují některou ze zákonem vymezených podmínek a je neoddělitelnou součástí veřejných listin, mezi které patří občanský průkaz a cestovní doklad. Přesto, že rodné číslo vzniklo teprve po druhé světové válce a od doby svého vzniku prošlo několika změnami, které se na první pohled nezdají zas až tak podstatné, má rodné číslo zásadní vliv nejen na oblast evidence obyvatel, ale i na podstatu, účel a smysl samotného užívání rodných čísel. Jaká bude budoucnost rodného čísla se dá nyní těžko říci. Je však zcela prokazatelné, že bude nahrazeno jiným identifikátorem, který bude stanoven dohodou více zemí, například Společenstvím Evropské unie. Zcela jasné je, že ke stejnému závěru spěje i vznik jednotného dokladu totožnosti, který v budoucnu nahradí stávající doklad prokazující totožnost fyzické osoby v zemi jeho původu a doklad umožňující mu pohyb v jiných státech. Částečnou „brzdou“ v tomto rozvoji je rozmáhání se terorizmu ve světě a snaha všech států o ochranu proti němu.

V současnosti je rodné číslo přesně tím, čím by mělo být. Je to číselný kód, vytvořený podle jednoduchých pravidel, vlastní každé fyzické osobě, která splňuje zákonem dané podmínky, který je užíván především pro účely identifikace a evidence fyzické osoby. To platí i o dokladech, která jsou popisovány v této práci.

Pokud tedy cílem této práce bylo vymezit a lépe porozumět dané problematice, věřím, že ho bylo dosaženo.

2. Resumé

As I have already stated at the beginning of my diploma thesis, the topic of the thesis, **identity cards, travelling documents, birth identification numbers**, is very interesting. In fact, we meet all these institutes every

day. The laws used for my work and quoted by me in many cases impose on every citizen of the Czech Republic as well as foreigner to deal with such institutes - and especially personal documents - as a public deed having its specific role. I have to admit that the selection of the topic was much easier than the preparation of the diploma thesis itself. The extent of the legal institutes contained in legislation, to which I had to concentrate in my work, is so large that I was genuinely surprised by this legal regulation. During the preparation of the work, the opposite was true, that there is no sufficient specialized literature or judicial decisions to the given topic which might help me in writing this thesis.

When I was writing the diploma thesis, it was interesting to make oneself familiar historically with the rise and development of both identity cards and travelling documents. I can say that I was surprised by the "short history" of these documents, especially with regard to history of law and a large development of technology of production of such documents in modern history of the Czech Republic. Unfortunately, many times this development got ahead of reality of validity of such documents, especially identity cards, where we have to admit that the existing parallel validity of several specimens of these documents causes often many problems in identification of their holders. This holds also good for the fact that the development of technology of production of documents and the endeavour to secure the safety elements in these documents is so rapid that it is many times even impossible to prepare a special technical administrative workplace for it. The question arises, how far the technological process of production of these documents will develop, if there is in fact a duty free movement without borders within the framework of Europe. Random controls and identification of persons have been losing their importance gradually.

I devoted a large part of the work to birth identification numbers.

We meet them every day, but nevertheless, their legal regulation may sometimes surprise, as far as the extent or sense of their use is concerned. I tried to describe and analyze the key terms related to the given issues. As the matters of birth identification numbers are subject to internal administration, it was first necessary to define the term internal administration. I am aware of the fact that I was unable to devote myself more to the bodies of state administration and their powers. I focused myself only on institutes and parts of laws which are fundamental for the given thesis, although I have to emphasize that there is nothing in the given legislation which would not be necessary there. Other terms, as for example information system, identifier of individuals, files and personal data relate directly to the given topic, and their definition gave clear limits to the whole thesis. As far as the regulation in law is concerned, birth identification numbers do not form subject of any independent law; they are connected with register of citizens. In spite of that, I tried to avoid the register of citizens as such, and I focused on birth identification numbers and the institute of registry.

A part on registries, or rather a brief introduction to the problems, was included in my thesis mainly for the reason of systematics of the work. The whole work is based on legal regulation, where each part of the topic of the thesis underlies to its own special law. I have to point out that the issue of safety and protection of both identity cards and travelling documents, and also protection of birth identification numbers as personal data of natural persons connects all these laws as their central theme. In spite of the fact that I have not included the chapter devoted to personal data protection in my thesis, which would describe the special law on personal data protection, I am convinced that this law is mentioned here and that the references to it are included adequately in parts concerning protection of both public deeds and personal data. It is quite clear to me that the position of the Office for Personal Data

Protection itself forms at present an integral part of law and it is connected with the issues of birth identification numbers inseparably.

If we summarize everything at the conclusion, the birth identification number is own to all natural persons meeting some of the conditions defined by law and forms an inseparable part of public deeds, including the identity card and travelling document. In spite of the fact that the birth identification number came into existence as late as after World War II, and that it has undergone several changes since its rise, seeming not too significant at first sight, the birth identification number has a fundamental impact not only on the area of register of citizens, but also on the substance, purpose and sense of the actual use of birth identification numbers. It is difficult to say now how the future of birth identification numbers will be. It is, however, quite well demonstrable that the birth identification number will be replaced by some other identifier to be set by an agreement of more countries, for example the European Union community. It is quite clear that in the future the same conclusion may be expected at a rise of a unified identity card which will replace the existing document proving identity of a natural person in the country of origin, and a document enabling to move in foreign countries. A partial hindrance to this development is spread of terrorism in the world and the effort of all states to protect their citizens from it.

At present, the birth identification number is exactly what it should be. It is a numerical code created according to simple rules, own to each natural person meeting conditions set down by law, which is used especially for the purpose of identification and registering of the natural person. The same holds good also for the documents described in this thesis.

If therefore the objective of this thesis was to define and understand better the given problems, I believe that this objective has been achieved.

3. Seznam pramenů a zákonů

Odborné publikace:

Vladimír Sládeček/Olga Pouperová a kolektiv, Správní právo-zvláštní část, Leges, s.r.o. Praha 2011

Hoetzel,J. Československé státní právo, část všeobecná, druhé přepracované vydání, Melantrich, a.s., Praha 1937

Hendrych, D. a kol.: Správní právo– Obecná část. 7. vydání, Praha: C.H.BECK, 2009, ISBN 978-80-7400-049-2.

Skulová, S. a kolektiv. Správní právo procesní. Vydalo nakladatelství Eurolex Bohemia, s.r.o. 2005. 1. Vydání,

Knapp, V. a kolektiv, Právo a informace. Vydala Academia v Praze, 1988. 1. Vydání,

Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích. Vydal Diderot v Praze, 1999. 1. Vydání.

Hojda Zdeněk, Pasy 16. – 18. Století jako pragmatické písemnosti. Praha, UK – 2008

Jana Jurníková, Petr Průcha, Stanislav Sedláček, Petr Kolman, Soňa Skulová, Petr Havlan, Stanislav Kadečka, Alena Kliková, Správní právo, Zvláštní část, MU Brno, 2004

Henych V., Zákon o matrikách, jménu a příjmení s poznámkami a souvisejícími předpisy. Praha: IFEC,2002

Právní předpisy – vše ve znění pozdějších úprav a změn

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech,

Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení,

Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech,

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ,

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy,

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích,

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník,

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích,

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád,

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 400/2011 Sb., kterou se provádí zákon o

občanských průkazech a zákon o cestovních dokladech,
Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky,
Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení
Listiny základních práv a svobod, jako součásti ústavního pořádku České
republiky,

Využití dalších právních předpisů

Císařské nařízení č. 31/1857 říšského zákona ze dne 9. února 1857;
Společné nařízení ministerstev zahraničí, vnitra, obchodu, velitelství
policie a armády z 15. února 1857 č. 32/1857 říšského zákona;
Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu;
Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky;
Směrnice Ministerstva vnitra č. 1130/3-5/10-48-III/634, ze dne 6. října
1948;

Internet

- Stránky Ministerstva vnitra České republiky <http://www.mvcr.cz>
- Stránky Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
<http://www.psp.cz>
- Stránky Úřadu pro ochranu osobních údajů <http://www.uoou.cz>
- www.google.cz, „wikipedia.cz“
- www.nssoud.cz
- www.nsoud.cz
- www.usoud.cz

Judikatura

Rozhodnutí NS ČR č. 30/1979 Sb.,- rozh. tr.
Rozsudek NSS ČR 1 As 36/2007-42
Rozsudek NS ČR, sp. zn. 7 T 1071/2003
Rozsudek NSS ČR, 9 As 64/2007-98
Rozsudek NSS ČR, 4 Aps 1/2010-113
Rozsudek NSS ČR, 1 As 36/2008-77
Rozsudek NSS ČR, 7 As 58/2002-40
Usnesení Nejvyššího soudu č.j. 6 Tdo 442/2011-73
Usnesení US ČR 143/02

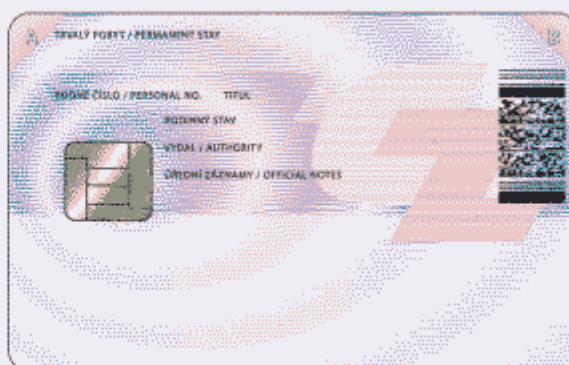
4. Přílohy

- Příloha 1. Vzor občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem
- Příloha 2. Vzor občanského průkazu se strojově čitelnými údaji
- Příloha 3. Vzor občanského průkazu bez strojově čitelných údajů
- Příloha 4. Vzor tiskopisu potvrzení o občanském průkazu
- Příloha 5. Vzor tiskopisu potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu
- Příloha 6. Vzor elektronicky zpracovávané žádosti o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem
- Příloha 7. Vzor elektronicky zpracovávané žádosti o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji bez kontaktního elektronického čipu
- Příloha 8. Vzor tiskopisu žádosti o vydání občanského průkazu bez strojově čitelných údajů
- Příloha 9. Rozměry fotografie, velikost a umístění hlavy zobrazované osoby
- Příloha 10. Vzor cestovního pasu se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji
- Příloha 11. Vzor cestovního pasu bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji
- Příloha 12. Vzor cestovního průkazu
- Příloha 13. Vzor hraničního průkazu pro překračování státních hranic mezi Českou republikou a Polskou republikou
- Příloha 14. Vzor elektronicky zpracovávané žádosti o vydání cestovního pasu se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji
- Příloha 15. Vzor tiskopisu žádosti o vydání cestovního pasu bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji

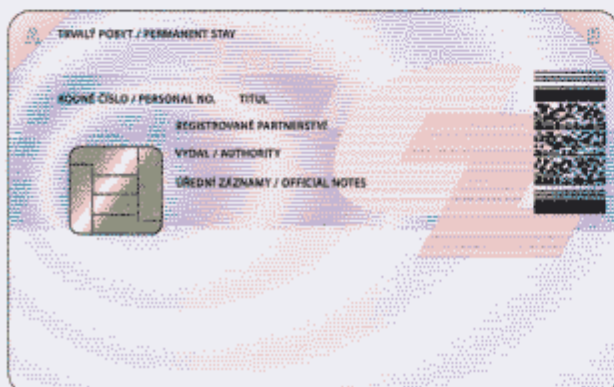
- Příloha 16. Vzor tiskopisu žádosti o vydání cestovního průkazu
- Příloha 17. Vzor tiskopisu žádosti o provedení změn nebo doplnění údajů v cestovním dokladu

Příloha 1

Vzor občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem

V případě, že občan učinil prohlášení o vstupu do partnerství, nebo jeho partnerství zaniklo smrtí jednoho z partnerů, prohlášením jednoho z partnerů za mrtvého, nebo zrušením rozhodnutím soudu, je vzor zadní strany občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem následující:

Příloha 2.

Vzor občanského průkazu se strojově čitelnými údaji

V případě, že občan učinil prohlášení o vstupu do partnerství, nebo jeho partnerství zaniklo smrtí jednoho z partnerů, prohlášením jednoho z partnerů za mrtvého, nebo zrušením rozhodnutím soudu, je vzor zadní strany občanského průkazu se strojově čitelnými údaji následující:

Příloha 3.

Vzor občanského průkazu bez strojově čitelných údajů

Příloha 4.

Vzor tiskopisu potvrzení o občanském průkazu

Potvrzení o občanském průkazu	
Číslo: 000009/CX	
Důvod vydání občankovi	
☐	ztráta, odcizení, poškození nebo zničení občanského průkazu
☐	zadrženi neplatného občanského průkazu
☐	nepředložení potřebných dokladů
☐	požbyti kládného občanství České republiky
☐	ukončení trvalého pobytu na území České republiky
☐	úchova občanského průkazu při dlouhodobém pobytu v zahraničí
Údaje o občankovi	
Příjmení <input type="text"/>	
Jméno, popř. jména <input type="text"/>	
Rodné číslo <input type="text"/>	Datum narození <input type="text"/>
Místo a okres narození (U občanů narozených v cizině místo a stát narození)	
<input type="text"/>	
Adresa místa trvalého pobytu	
<input type="text"/>	
Údaje o občanském průkazu	
Číslo <input type="text"/>	Série <input type="text"/>
Označení úřadu, který občanský průkaz vydal	
<input type="text"/>	

Důvod vydání jiné osobě při odevzdání občanského průkazu	
☐	opátisřikere nebo jiným zákonným zřtkapem od ozlawa stávněnků správního řádu a polerů úřadů
☐	po zeniřeker nebo pronřádaním za zřtvého
☐	nalezeneho
Údaje o občankovi	
Příjmení <input type="text"/>	
Jméno, popř. jména <input type="text"/>	
Údaje o občanském průkazu	
Číslo <input type="text"/>	Série <input type="text"/>
Označení úřadu, který občanský průkaz vydal	
<input type="text"/>	
Údaje o osobě odevzdávající občanský průkaz	
Příjmení <input type="text"/>	
Jméno, popř. jména <input type="text"/>	
Potvrzení o občanském průkazu	
Datum vydání <input type="text"/>	Platnost do <input type="text"/>
Vydal <input type="text"/>	
Potvrzení převzal	Podpis <input type="text"/>
	Podpis vydávajícího <input type="text"/>
	
POSDŮENĚ: Toto potvrzení je neplatné a jeho zneužití, pozměnění, poškození nebo padělání se trestá. Občan je povinen chránit jej před poškozením, ztrátou, odcizením.	

Příloha 5.

Vzor tiskopisu potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu

Potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu	
Číslo: 000000 ZDA	
Dosavadní údaje o držiteli občanského průkazu	
Příjmení	<input type="text"/>
Jméno (jména)	<input type="text"/>
Rodné číslo	<input type="text"/>
Číslo OP	<input type="text"/> Serie OP <input type="text"/>
Potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu	
Datum vydání	<input type="text"/>
Vydal Jméno (jména) a příjmení vydávajícího	<input type="text"/>
Podpis vydávajícího	
Vyznačení změny	
Příjmení	Nové příjmení <input type="text"/>
	Datum účinnosti změny <input type="text"/>
	Důvod změny <input type="text"/>
Jméno (jména)	Nové jméno <input type="text"/>
	popřípadě jména <input type="text"/>
	Datum účinnosti změny <input type="text"/>
Rodné číslo	Nové rodné číslo <input type="text"/>
	Datum účinnosti změny <input type="text"/>
Rodinný stav	Nový rodinný stav (správný údaj označte křížkem ☐)
	☐ VDANÁ ☐ ŽENATÝ ☐ ROZVEDENÁ ☐ ROZVEDENÝ ☐ VDOVA ☐ VDOVEC ☐ SVOBODNÁ ☐ SVOBODNÝ
Partnerství	Datum účinnosti změny <input type="text"/>
	(správný údaj označte křížkem ☐)
	☐ VZNIK PARTNERSTVÍ ☐ ZÁNIK PARTNERSTVÍ ☐ NEPLATNÉ PARTNERSTVÍ
Datum účinnosti změny <input type="text"/>	
<small>POUČENÍ: Toto potvrzení je neplatné a jeho označení, poskytnutí, předložení nebo poskytnutí se trestá. Číslo je použitelné pouze jako nové občanské číslo občana.</small>	

Příloha 6.

Vzor elektronicky zpracovávané žádosti o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem

ŽÁDOST O VYDÁNÍ OBČANSKÉHO PRŮKAZU SE STROJOVĚ ČITELNÝMI ÚDAJI BEZ KONTAKTNÍHO ELEKTRONICKÉHO ČIPU			
Úřad, který žádost přijal:	Úřad, který vydává OP:	Úřad, který předává vyhotovený OP:	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Číslo žádosti	<input type="text"/>	Číslo OP	<input type="text"/>
Datum vydání	<input type="text"/>	Platnost do	<input type="text"/>
Vydal	<input type="text"/>		
Příjmení	<input type="text"/>		
Jméno, popř. jména	<input type="text"/>		
Datum narození	<input type="text"/>	Pohlaví	<input type="text"/>
Rodné číslo	<input type="text"/>	Státní občanství	ČESKÁ REPUBLIKA
Místo a okres narození / Místo a stát narození v cizině			
<input type="text"/>			
Adresa místa trvalého pobytu (poslední adresa místa trvalého pobytu v České republice):			
Obec	<input type="text"/>		
Část obce	<input type="text"/>	č.p.(ev.)	<input type="text"/>
Ulice	<input type="text"/>	PSČ	<input type="text"/>
Okres	<input type="text"/>	č. or.	<input type="text"/>
Rodinný stav*) / Partnerství*) <small>Pokud si občan nepřeje zápis tohoto údaje, rubrika se nevyplňuje</small>	<input type="text"/>		
Údaj zapisovaný na žádost: Titul (vědecká hodnost, označení)	<input type="text"/>		
Totožnost ověřena podle	<input type="text"/>		
Jméno, příjmení a funkce oprávněné úřední osoby	<input type="text"/>		
<input type="text"/>	Datum a místo přijetí žádosti	Razítka a podpis	
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
	Podpis držitele	<input type="text"/>	
<input type="text"/>	<input type="text"/>		

Oprávněná osoba, která podává žádost za občana, nebo zákonný zástupce, který dává souhlas s vydáním občanského průkazu pro občana mladšího 15 let (§ 4 odst. 4 zákona č. 328/1999 Sb.)

Příjmení

Jméno, popř. jména

Oprávnění k podání žádosti nebo k vyjádření souhlasu ověřeno podle

Totožnost ověřena podle

Podpis oprávněné osoby, která podává žádost za občana, nebo zákonného zástupce, který dává souhlas s vydáním občanského průkazu pro občana mladšího 15 let

Jiná osoba, která podává žádost za občana (§ 4 odst. 5 zákona č. 328/1999 Sb.)

Příjmení, jméno, popř. jména

Datum a místo narození

Totožnost ověřena podle

Podpis jiné osoby, která podává žádost za občana

Datum

Razítko a podpis

Úřední záznamy

Potvrzení o uhrazení správního poplatku

Potvrzují a svým podpisem stvrzují, že všechny údaje v této žádosti jsou přesné a že jsem byl(a) informován(a)¹⁾, že Ministerstvo vnitra zpracovává a spravuje na základě zákona o občanských průkazech výše uvedené osobní údaje v informačním systému evidence občanských průkazů.

Datum a místo podání žádosti

Podpis žadatele

Žadatel provedl kontrolu

osobních údajů

s výsledkem *)

přesné

nepřesné

Datum a místo převzetí občanského průkazu

Jméno, příjmení, funkce a podpis oprávněné úřední osoby, otisk úředního razítka

Totožnost ověřena podle

Podpis držitele nebo jiné oprávněné osoby

*) Neodpovídající údaj přeškrtněte

¹⁾ § 9 zákona č. 101/2000 Sb.

Příloha 7

Vzor elektronicky zpracovávané žádosti o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji bez kontaktního elektronického čipu

ŽÁDOST O VYDÁNÍ OBČANSKÉHO PRŮKAZU			
SE STROJOVĚ ČITELNÝMI ÚDAJI BEZ KONTAKTNÍHO ELEKTRONICKÉHO ČIPU			
Úřad, který žádost přijal:	Úřad, který vydává OP:	Úřad, který předává vyhotovený OP:	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Číslo žádosti	<input type="text"/>	Číslo OP	<input type="text"/>
Datum vydání	<input type="text"/>	Platnost do	<input type="text"/>
Vydal	<input type="text"/>		
Příjmení	<input type="text"/>		
Jméno, popř. jména	<input type="text"/>		
Datum narození	<input type="text"/>	Pohlaví	<input type="text"/>
Rodné číslo	<input type="text"/>	Státní občanství	ČESKÁ REPUBLIKA
Místo a okres narození / Místo a stát narození v cizině			
<input type="text"/>			
Adresa místa trvalého pobytu (poslední adresa místa trvalého pobytu v České republice):			
Obec	<input type="text"/>		
Část obce	<input type="text"/>	č.p.(ev.)	<input type="text"/>
Ulice	<input type="text"/>	PSČ	<input type="text"/>
Okres	<input type="text"/>	č. or.	<input type="text"/>
Rodinný stav*) / Partnerství*) <small>Pokud si občan nepřeje zápis tohoto údaje, rubrika se nevyplňuje</small>	<input type="text"/>		
Údaj zapisovaný na žádost: Titul (vědecká hodnost, označení)	<input type="text"/>		
Totožnost ověřena podle	<input type="text"/>		
Jméno, příjmení a funkce oprávněné úřední osoby	<input type="text"/>		
<input type="text"/>	Datum a místo přijetí žádosti		Razítko a podpis
	<input type="text"/>		<input type="text"/>
	Podpis držitele		
<input type="text"/>			

Oprávněná osoba, která podává žádost za občana, nebo zákonný zástupce, který dává souhlas s vydáním občanského průkazu pro občana mladšího 15 let (§ 4 odst. 4 zákona č. 328/1999 Sb.)

Příjmení

Jméno, popř. jména

Oprávnění k podání žádosti nebo k vyjádření souhlasu ověřeno podle

Totožnost ověřena podle

Podpis oprávněné osoby, která podává žádost za občana, nebo zákonného zástupce, který dává souhlas s vydáním občanského průkazu pro občana mladšího 15 let

Jiná osoba, která podává žádost za občana (§ 4 odst. 5 zákona č. 328/1999 Sb.)

Příjmení, jméno, popř. jména

Datum a místo narození

Totožnost ověřena podle

Datum

Razítko a podpis

Podpis jiné osoby, která podává žádost za občana

Úřední záznamy

Potvrzení o uhrazení správního poplatku

Potvrzují a svým podpisem stvrzují, že všechny údaje v této žádosti jsou přesné a že jsem byl(a) informován(a)¹⁾, že Ministerstvo vnitra zpracovává a spravuje na základě zákona o občanských průkazech výše uvedené osobní údaje v informačním systému evidence občanských průkazů.

Datum a místo podání žádosti

Podpis žadatele

Žadatel provedl kontrolu

s výsledkem *)

osobních údajů

přesné

nepřesné

funkčnosti čipu

funkční

nefunkční

volné kapacity čipu

volná

plná

Datum a místo převzetí občanského průkazu

Jméno, příjmení, funkce a podpis oprávněné úřední osoby, otisk úředního razítka

Totožnost ověřena podle

Podpis držitele nebo jiné oprávněné osoby

*) Neodpovídající údaj přeškrtněte
¹⁾ § 9 zákona č. 101/2000 Sb.

Příloha 8

Vzor tiskopisu žádosti o vydání občanského průkazu bez strojově čitelných údajů

ŽÁDOST	
O VYDÁNÍ OBČANSKÉHO PRŮKAZU BEZ STROJOVĚ ČITELNÝCH ÚDAJŮ	
V žádosti vyplňte hůlkovým písmem bíle vyznačené rubriky, *) nehodící se uškrtněte	
Číslo žádosti	Číslo OP
Datum vydání	Platnost do
Vydal	
Příjmení	
Jméno, popř. jména	
Datum narození	Pohlaví*) muž / žena
Rodné číslo	Státní občanství ČESKÁ REPUBLIKA
Místo a okres narození / Místo a stát narození v cizině	
Adresa místa trvalého pobytu (Občan žijící v zahraničí uveďte poslední adresu místa trvalého pobytu v České republice)	
Obec	
Část obce	č.p.(ov.)
Ulice	PSČ
Okres	č. or.
Rodinný stav*) / Partnerství*) Pokud si nepřejete zápis tohoto údaje, rubriku nevyplňujte	
Údaj zapisovaný na žádost: Titul (vědecká hodnost, označení)	
Totožnost ověřena podle	
Jméno, příjmení a funkce oprávněné úřední osoby	
<p>Přiložte 2 fotografie o rozměru 35 x 45 mm. Na jejich zadní stranu napište rodné číslo.</p>	

Oprávněná osoba, která podává žádost za občana, nebo zákonný zástupce, který dává souhlas s vydáním občanského průkazu pro občana mladšího 15 let (§ 4 odst. 4 zákona č. 328/1999 Sb.)

Příjmení

Jméno, popř. jména

Oprávnění k podání žádosti nebo k vyjádření souhlasu ověřeno podle

Totožnost ověřena podle

Podpis oprávněné osoby, která podává žádost za občana, nebo zákonného zástupce, který dává souhlas s vydáním občanského průkazu pro občana mladšího 15 let

Jiná osoba, která podává žádost za občana (§ 4 odst. 5 zákona č. 328/1999 Sb.)

Příjmení

Jméno, popř. jména

Datum narození

Místo narození

Totožnost ověřena podle

Podpis jiné osoby, která podává žádost za občana

Datum

Razítko a podpis

Občanský průkaz převzmu u úřadu (název a sídlo)

PROHLAŠUJI A SVÝM PODPÍSEM STVRZUJI, ŽE VŠECHNY MNOU UVEDENÉ ÚDAJE V TĚTO ŽÁDOSTI JSOU PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ.

Datum a místo podání žádosti

Podpis občana

Doklady předložené k vydání občanského průkazu

Občanský průkaz (Potvrzení o OP) Číslo.....Vydal..... Datum vydání.....

Rodný list (vydal)..... Účetní list (vydal).....

Oddací list*)/Doklad o partnerství (vydal).....

Rozhodnutí soudu o rozvodu manželství*)/o zrušení partnerství*) č.j. (vydal).....

Doklad o státním občanství (vydal)..... Jiné.....

Údaje z předložených dokladů ověřeny

Jméno, příjmení a funkce oprávněné úřední osoby

Razítko a podpis

Úřední záznamy

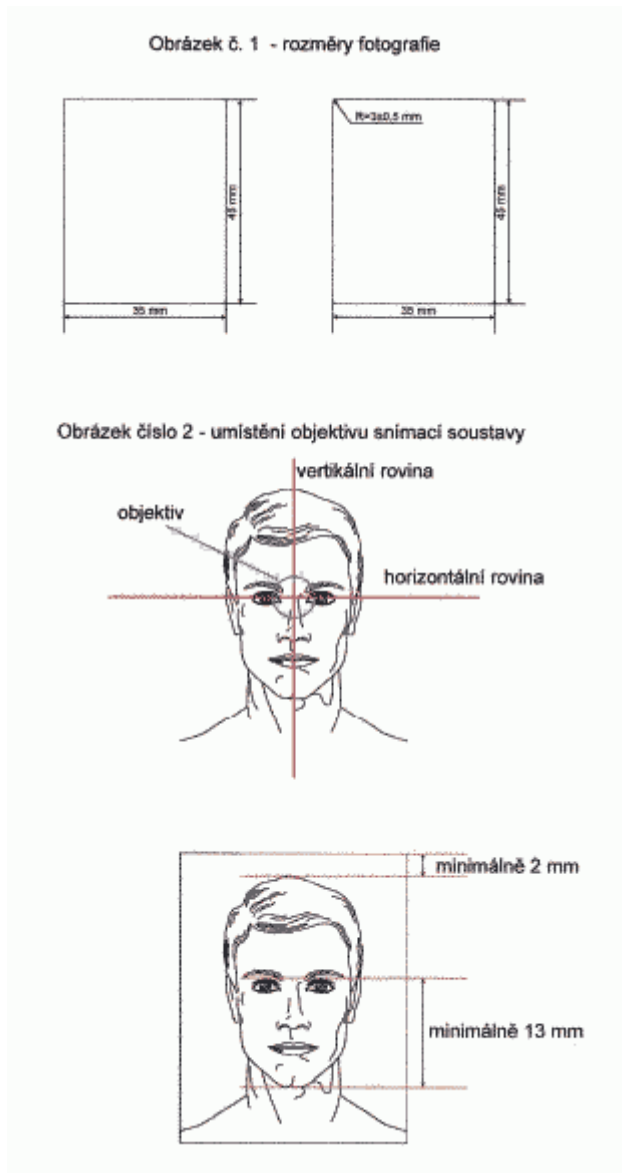
Datum přijetí žádosti příslušným úřadem

Datum převzetí občanského průkazu

Podpis občana

Příloha 9

Rozměry fotografie, velikost a umístění hlavy zobrazované osoby

Příloha 10

Vzor cestovního pasu se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji

Příloha 11

Vzor cestovního pasu bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji

Příloha 12

Vzor cestovního průkazu

Üfiedel ritzmazy
Official notes
Notes officielles
Службові записки
Notas oficiales

20

7

01 Nom / Name / Фамилия / Apellido
02 Prénoms / Vornamen / Имя / Nombre
03 Nationalité / Staatsangehörigkeit / Гражданство / Nacionalidad
04 Date de naissance / Geburtsdatum / Дата рождения / Fecha de nacimiento
05 Numéro de naissance / Geburtsnummer / Персональный код / Número de identidad
06 Sexe / Geschlecht / Пол / Sexo
07 Lieu de naissance / Geburtsort / Место рождения / Lugar de nacimiento
08 Date de délivrance / Ausstellungsdatum / Дата выдачи / Fecha de expedición
09 Date d'expiration / Gültig bis / Действителен до / Validez
10 Délivré par / Ausstellende Behörde / Удостоверение выдан / Expedido por
11 Lieu de destination / Reiseziel / Для поездки в / Lugar de destinación
12 Cachet et signature de l'autorité / Stempel und Unterschrift der Ausstellungsbehörde / Печать и подпись органа, выдающего удостоверение / Sello y firma de la autoridad de expedición
13 Signature du titulaire / Unterschrift des Ausweisinhabers / Подпись владельца удостоверения / Firma del portador del pasaporte

7

Příloha 13

Vzor hraničního průkazu pro překračování státních hranic mezi Českou republikou a Polskou republikou

CESKÁ REPUBLIKA
REPUBLIKA CZESKA

HRANIČNÍ PRŮKAZ pro překračování státních hranic mezi Českou republikou a Polskou republikou podle článku 16 Smlouvy mezi Českou republikou a Polskou republikou o spolupráci v hraničních otázkách

PRZEPUSTKA GRANICZNA uprawniająca do przekroczenia granicy państwowej między Republiką Czeską a Rzeczpospolitą Polską na podstawie artykułu 16 Umowy między Republiką Czeską a Rzeczpospolitą Polską o współpracy w sprawach granicznych

ČÍSLO PRŮKAZU
NUMER PRZEPUSTKI

DATA VYDÁNÍ
DATA WYSTAWIENIA

PLATNOST PRŮKAZU DO
WAŻNOŚĆ PRZEPUSTKI DO

RAZÍTKO A PODPIS VYDÁVÁJÍCÍHO ORGÁNU
PECZĄTKA I PODPIS ORGÁNU WYSTAWIAJĄCEGO PRZEPUSTKĘ

PRÍMEN - NAZWIŠKO
IMIĘNO - IMIĘ

STÁTNÍ OBČANSTVÍ - OBYWATELSTWO
ČESKÁ REPUBLIKA - REPUBLIKA CZESKA
DATA NAROZENÍ - DATA URODZENIA

RODNÉ ČÍSLO - NR PESEL

ÚŘEDNÍ ZÁZNAMY - ADNOTACJE URZĘDOWE

Vzor cestovní přílohy

ČESKÁ REPUBLIKA			Smlouva mezi Českou republikou a Polskou republikou o malém pohraničním styku	
CESTOVNÍ PŘÍLOHA				
	Příjmení			
	Jméno			
	Státní příslušnost		Datum narození	
	Česká republika			
	Pohlaví		Rodné číslo	
	Datum vydání		Platnost do	
Vydal				

Trvalý (přechodný) pobyt v obci ležící v pásmu malého pohraničního styku

Úřední záznamy:

Příloha 14

Vzor elektronicky zpracovávané žádosti o vydání cestovního pasu se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji

ŽÁDOST O VYDÁNÍ CESTOVNÍHO PASU SE STROJOVĚ ČITELNÝMI ÚDAJI A S NOSIČEM DAT S BIOMETRICKÝMI ÚDAJI		Číslo žádosti
Č.j.	Číslo	Vydal
	Platnost do	Jméno, příjmení a funkce oprávněné tříděné osoby
Příjmení		
Jméno (jména)		
Rodné příjmení		
Státní občanství		
Datum narození	Pohlaví	Rodné číslo
Místo a okres (stát) narození		
Adresa místa trvalého (posledního trvalého) pobytu		
Obec		
Část obce	č.p. (ev.)	
Okres	PSČ	
Ulice	č.or.	
Totožnost ověřena podle		
Datum přijetí žádosti příslušným úřadem	Razítko a podpis	
		Podpis držitele

Jméno (jména) a příjmení oprávněné osoby, která podává žádost za občana, nebo zákonného zástupce, který dává souhlas s vydáním cestovního pasu pro nezletilého občana <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div>																	
Oprávnění k podání žádosti nebo k vyjádření souhlasu ověřeno podle <div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>	Totožnost ověřena podle <div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>																
Datum <div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>	Razítko a podpis <div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>	Podpis oprávněné osoby, která podává žádost za občana, nebo zákonného zástupce, který dává souhlas s vydáním cestovního pasu pro nezletilého občana <div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>															
Odůvodnění žádosti, pokud občan, který je držitelem platného cestovního pasu, žádá o vydání dalšího cestovního pasu <div style="border: 1px solid black; height: 20px; width: 100%;"></div>																	
Úřední záznamy <div style="border: 1px solid black; height: 60px; width: 100%;"></div>	Potvrzení o uhrazení správného poplatku <div style="border: 1px solid black; height: 60px; width: 100%;"></div>																
<small>Prohlašuji a svým podpisem stvrzuji, že všechny údaje v této žádosti jsou přesné a že jsem byl(a) informován(a)¹⁾, že Ministerstvo vnitra zpracovává a spravuje na základě zákona o cestovních dokladech výše uvedené osobní údaje, včetně údajů biometrických, v informačním systému evidence cestovních dokladů, a to po dobu stanovenou tímto zákonem, přičemž biometrické údaje budou vedeny v informačním systému evidence cestovních dokladů po dobu od data jejich pořízení do uplynutí lhůty 60 dnů od předání uvedeného cestovního pasu jeho výrobcem Ministerstvu vnitra pro účely zajištění jeho vydání (výroby), popřípadě pro uplatnění reklamace zjištěných vad.</small>																	
<div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>	<div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>																
Datum a místo podání žádosti	Podpis žadatele																
Žadatel provedl kontrolu																	
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">osobních údajů</td> <td style="width: 20%;"></td> <td style="width: 20%;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">funkčnosti nosiče dat</td> <td style="width: 20%;"></td> <td style="width: 20%;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">biometrických údajů v nosiči dat</td> <td style="width: 20%;"></td> <td style="width: 20%;"></td> </tr> </table>	osobních údajů			funkčnosti nosiče dat			biometrických údajů v nosiči dat			s výsledkem ²⁾ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="padding: 2px;">přesné</td> <td style="padding: 2px;">nepřesné</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">funkční</td> <td style="padding: 2px;">nefunkční</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">přesné</td> <td style="padding: 2px;">nepřesné</td> </tr> </table>		přesné	nepřesné	funkční	nefunkční	přesné	nepřesné
osobních údajů																	
funkčnosti nosiče dat																	
biometrických údajů v nosiči dat																	
přesné	nepřesné																
funkční	nefunkční																
přesné	nepřesné																
<div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>	<div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>	<div style="border: 1px solid black; height: 30px; width: 100%;"></div>															
Datum převzetí cestovního pasu	Jméno, příjmení, funkce a podpis oprávněné úřední osoby Otisk úředního razítka	Totožnost ověřena podle															
Prohlašuji a svým podpisem stvrzuji, že jsem byl(a) seznámen(a) se správnou manipulací s převzatým cestovním pasem.																	
..... Podpis držitele																	
<small>¹⁾ § 9 zákona č. 101/2000 Sb. ²⁾ Neodpovídající údaj přeškrtněte</small>																	

Příloha 15

Vzor tiskopisu žádosti o vydání cestovního pasu bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji

ŽÁDOST
O VYDÁNÍ CESTOVNÍHO PASU BEZ STROJOVĚ ČITELNÝCH ÚDAJŮ
V žádosti vypláte bílkovým písmem bíle vyznačené rubriky, *) nehodící se škrtněte

Číslo žádosti	Číslo CP
Č.j.	Platnost do
Vydař	
Jméno, příjmení a funkce oprávněné úřední osoby	

Na tuto žádost se vydává cestovní pas bez strojově čitelných údajů ve lhůtě do 15 dnů,
a je-li žádost podávána u zastupitelského úřadu, ve lhůtě do 60 dnů.
Tento cestovní pas se vydává s dobou platnosti 6 měsíců.

Příjmení	
Jméno, popř. jména	
Rodné příjmení	
Datum narození	Pohlaví*) muž / žena
Rodné číslo	Státní občanství ČESKÁ REPUBLIKA
Místo a okres (stát) narození	
Adresa místa trvalého pobytu (Občan žijící v zahraničí uvede poslední adresu místa trvalého pobytu v České republice)	
Obec	č.p.(ev.)
Část obce	PSC
Ulice	č. or.
Okres	

Priložte 2 fotografie o rozměru 35 x 45 mm. Na jejich zadní stranu napište rodné číslo.

Podpis držitele

1. Jméno (jména) a příjmení zákonného zástupce, popřípadě jiné oprávněné osoby, která podává žádost za občana - vyplnit část A
2. Jméno (jména) a příjmení zákonného zástupce, který dává souhlas s vydáním cestovního pasu pro nezletilého občana - vyplnit části B, C, D

A) Jméno (jména) a příjmení

[Prázdné pole pro jméno a příjmení]	
Oprávnění k podání žádosti ověřeno podle	Totožnost ověřena podle

B) Jméno (jména) a příjmení

[Prázdné pole pro jméno a příjmení]	
Oprávnění k vyjádření souhlasu ověřeno podle	Totožnost ověřena podle

Souhlasím, aby
C) Jméno (jména), příjmení a datum narození nezletilého občana

[Prázdné pole pro jméno, příjmení a datum narození nezletilého občana]

Datum [Prázdné pole] byl(a) držitelem cestovního pasu.
D) Podpis zákonného zástupce

[Prázdné pole pro datum] [Prázdné pole pro podpis]

Razítko a podpis

Odůvodnění žádosti, pokud občan, který je držitelem platného cestovního pasu, žádá o vydání dalšího cestovního pasu

[Prázdné pole pro odůvodnění žádosti]

Cestovní pas převzat u úřadu - název a sídlo

[Prázdné pole pro název a sídlo úřadu]

PROHLAŠUJI A SVÝM PODPÍSEM STVRZUJI, ŽE VŠECHNY MNOU UVEDENÉ ÚDAJE V TĚTO ŽÁDOSTI JSOU PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ.

Podpis žadatele

Datum a místo podání žádosti [Prázdné pole]

[Prázdné pole pro datum a místo podání žádosti]	Totožnost ověřena podle
---	-------------------------

Datum přijetí žádosti příslušným úřadem	Razítko a podpis	Údaje na žádosti ověřeny podle
---	------------------	--------------------------------

Úřední záznamy	Potvrzení o uhrazení správního poplatku
----------------	---

Jméno, příjmení a funkce oprávněné úřední osoby

[Prázdné pole pro jméno, příjmení a funkce oprávněné úřední osoby]

Datum převzetí cestovního pasu

[Prázdné pole pro datum převzetí cestovního pasu]	Totožnost ověřena podle
---	-------------------------

Podpis držitele nebo jiné oprávněné osoby

Razítko a podpis

Příloha 16

Vzor tiskopisu žádosti o vydání cestovního průkazu

**ŽÁDOST
O VYDÁNÍ CESTOVNÍHO PRŮKAZU**

Číslo žádosti	Číslo průkazu
K cestě do	Platnost do
Vydal	
Jméno, příjmení a funkce oprávněné úřední osoby	

V žádosti vyplňte háčkovým písmem bíle vyznačené rubriky

Příjmení

Jméno, popř. jména

Rodné příjmení

Státní občanství ČR Další státní občanství - uveďte ve formátu DDMMRR - např. 1. srpna 1983 uveďte ve tvaru 080883

Pohlaví (neboť se školená) muž / žena Rodné číslo /

Místo a okres (stát) narození

Adresa místa trvalého pobytu (Občan žijící v zahraničí uveďte poslední adresu místa trvalého pobytu v České republice)

Důvod podání žádosti o vydání cestovního průkazu včetně uvedení státu, kam hodlá žadatel cestovat

Prohlašuji a svým podpisem sčvrzují, že všechny ranou uvedené údaje v této žádosti jsou pravdivé a úplné.

Přiložte 2 fotografie o rozměru 38 x 45 mm. Na jejich zadní strana napište rodné číslo.

Místo a místo podání žádosti

Podpis držitele

Jméno (jména) a příjmení zákonného zástupce, popřípadě jiné oprávněné osoby, která podává žádost za občana, jenž není způsobilý k podání žádosti

Jméno (jména) a příjmení

Oprávnění k podání žádosti ověřeno podle

Totožnost ověřena podle

Jméno (jména) a příjmení zákonného zástupce, který dává souhlas a vydává cestovní průkaz pro nezletilého občana. Souhlas se vyžaduje k žádosti posílané nezletilým občanem starším 15 let nebo k žádosti posílané za občana mladšího 15 let, například pěstounem nebo osobou, již byl občan zadržán 15 let věkem do výchovy.

Jméno (jména) a příjmení

Oprávnění k podání žádosti ověřeno podle

Totožnost ověřena podle

Souhlasím, aby Jméno (jména) a příjmení a datum narození nezletilého občana

byl(a) držitelem cestovního průkazu.

Datum

Podpis

Údaje na žádosti ověřeny podle

Razítko a podpis

Úřední záznamy

Potvrzení o uhradění spěvného poplatku

Totožnost ověřena podle

Datum převzetí cestovního průkazu

Podpis držitele nebo jiné oprávněné osoby

Razítko a podpis

Příloha 17

Vzor tiskopisu žádosti o provedení změn nebo doplnění údajů v cestovním dokladu

ŽÁDOST	
O PROVEDENÍ ZMĚN ÚDAJŮ NEBO DOPLNĚNÍ ÚDAJŮ V CESTOVNÍM DOKLADU	
Číslo žádosti	Číslo průkazu
Jméno, příjmení a funkce oprávněné úřední osoby	
V žádosti vyplňte tučkovým písmem bíle vyznačené rubriky	
Příjmení	
Jméno, popř. jména	
Státní občanství	ČESKÁ REPUBLIKA
Datum narození	
Rodné číslo	/
Adresa místa trvalého pobytu (občan žijící v zahraničí uvede poslední adresu místa trvalého pobytu v České republice)	
Žádám o prodloužení doby platnosti cestovního průkazu do - uveďte ve formátu DDMMRR	
Důvod podání žádosti	
Prohlašuji a svým podpisem stvrzuji, že všechny mnou uvedené údaje v této žádosti jsou pravdivé a úplné.	
	Totožnost ověřena podle
Datum a místo podání žádosti	
	Údaje na žádosti ověřeny podle
Podpis žadatele	Razítko a podpis

Jméno (jména) a příjmení zákonného zástupce, popřípadě jiné oprávněné osoby, která podává žádost za občana, jenž není způsobilý k podání žádosti

Jméno (jména) a příjmení

Oprávnění k podání žádosti ověřeno podle

Jméno (jména) a příjmení zákonného zástupce, který dává souhlas s prodloužením doby platnosti cestovního průkazu nezletilého občana staršího 15 let.

Jméno (jména) a příjmení

Oprávnění k podání žádosti ověřeno podle

Totožnost ověřena podle

Souhlasím s prodloužením doby platnosti cestovního průkazu

Jméno (jména) a příjmení a datum narození nezletilého občana staršího 15 let

Datum

Podpis zákonného zástupce

Razítko a podpis

Úřední záznamy

Platnost prodloužena do

Potvrzení o uhrazení správního poplatku

Datum převzetí cestovního průkazu

Podpis držitele nebo jiné oprávněné osoby

Razítko a podpis

Totožnost ověřena podle